

opinia veche

● Anul XL ● 2012 ● 2 - 8 aprilie 2012 ● Nr. 426 ● IAȘI ● GRATUIT ● 5000 de exemplare

Dacă mi-aș da seama că am un tel, aș suferi o mare dezamăgire

interviu cu fotografii Răzvan Voiculescu

● mă consider un pictor ratat și frustrat care nu are abilitatea de a ține o pensulă în mână

paginile 8 – 9

EDITORIAL

La facultate, cu sau fără legitimitate

În sfârșit, studenții nu se mai pot plînge că sînt năpăstuiți. Actualul ministru al Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Cătălin Baba, le-a recunoscut oficial drepturile și obligațiile. Conform noului cod care vizează o „educație centrată pe student”, aceștia pot lipsi lejer de la cursuri, seminarii și laboratoare, fără a-și pierde statutul de reprezentanți în structurile de conducere, chiar și în cazul unor performanțe academice slabe. În aceste condiții, nu doar că își vor putea evalua profesorii, ale căror „note” vor fi publicate pe Internet, ci își vor păstra reprezentativitatea în Senat și, implicit, puterea de decizie. Gata și cu programul stresant și suprasolicitant: profesorii nu mai au dreptul să-i țină la școală pe studenți mai mult de opt ore pe zi, pentru a evita orice surmenaj. Gata și cu posibilele abuzuri din partea unor cadre didactice care nu oferă suport de curs, le cer acestora să plătească sume exorbitante pentru ele, nu le comunică metodele de evaluare sau nu îi consultă cînd modifică programa. Și în plus, orice-ar fi, studenții vor avea 50% reducere pentru transport și 75% reducere pentru intrările la manifestări culturale și muzee. În schimb, au obligația de a păstra ordinea și curățenia în spațiile universitare și de a nu veni beți sau drogați la ore. Și de a produce lucrări de absolvire și teme originale, nu „copy-paste”.

Implicațiile acestor prevederi ridică mai multe probleme. Una dintre ele este aceea legată de ce (mai) înseamnă statutul de student – simpla calitate de a fi înscris la o universitate într-un regim de buget sau cu taxă ori o anumită conduită, o anumită ținută intelectuală? Conform noului cod, apreciez că este încurajată prima accepțiune, deși măcar este descurajat plagiatul. În continuare, să ne întrebăm, este legitimat un student care nici nu vine la ore și nici nu manifestă performanțe notabile în domeniul în care studiază să aibă putere de decizie în universitate și să își evalueze profesorii pe care este posibil nici să nu-i cunoască, nevenind la ore?

Cei care participă – cum s-ar spune, într-un limbaj de lemn, „activ la procesul educațional”, – mi se pare firesc să aibă dreptul de a putea să apeleze la un instrument legal prin care să poată preveni gesturile reprobabile ale unor profesori. Nu este normal din partea unui cadru didactic care „nu dă”, să „ceară”. Însă atunci și reciproca trebuie să fie valabilă. Dacă profesorul trebuie să fie corect, să aplice metode de predare și evaluare transparente, să ofere materiale de studiu gratuite, atunci și studentul acela trebuie să fie îndeajuns de flămînd de carte. Și în aceste condiții, da, merită pe deplin să poată avea acces la manifestări culturale la prețuri mult mai mici decît cei care nu au acest statut și să nu-și dea jumătate de bursă pe biletele de autobuz.

Cred însă că ar trebui încurajată gîndirea diferențiată, fiindcă de la un principiu democratic se poate ajunge prea lejer la o idee populistă și la crearea unor mase de manevră formate din indivizi cu carnet de student, dar fără nici o altă calitate în afară de aceasta. În contextul sistemului educațional actual, nu putem spune că toți studenții sînt la fel și că, indiferent de ce-ar face și de cum ar evolua din punct de vedere academic, ei ar trebui să beneficieze de aceleași avantaje ca unii pe care îi interesează doar diploma și un pui de putere politică. Să nu uităm că principiul trezirii la studenți nu se referă numai la calitatea de a nu veni mahmuri la ore.

Laura PĂULEȚ

După un an de dezbateri, studenții capătă un statut

● vineri, 30 martie, ministrul educației Cătălin Baba și președinții celor trei federații studențești din țară au semnat Codul Drepturilor și Obligațiilor Studenților ● tinerii vor primi gratuități de 75% pentru accesul la manifestări culturale ● evaluările pe care aceștia le fac profesorilor vor fi publice

pagina 3

Tinerii pot refuza participarea la cursuri, seminarii și laboratoare mai mult de opt ore pe zi

DOSAR

Cine dă banu' face legea

Autonomia universitară, o libertate atent controlată

Dezbateri privind implicarea statului în politica internă a universităților se poartă încă de la înființarea primelor instituții de învățămînt superior în țară. Aceasta a revenit, însă, în actualitate, prin decizia Guvernului de a impune înființarea unei Facultăți de Medicină cu predare exclusiv în limba maghiară la Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș. Însă, dincolo de proteste, în comunitatea academică din Iași păreri sînt acum rezervate. Da, poate obiectivul guvernărilor „s-a dorit a fi unul nobil”, dar dacă Senatul instituției de învățămînt superior nu și-a dat acordul atunci „poate nu este cea mai bună soluție”. În spatele tuturor neînțelegerilor, rămîne aceeași dezbateri veche de 150 de ani: statul oferă finanțare, acreditează, evaluează, dar cît are dreptul de a se implica în bucatăria universității?

pagina 5

Actualitate

S-a ales noul Senat la Politehnică

● prof. univ. dr. ing. Anghel Stanciu este noul președinte al instituției de învățămînt superior ● au fost desemnați și prorectorii

pagina 2

Tabletă

Cum ne crește nasul în oglindă

● viața e un 1 aprilie perpetuu dacă ținem cont de cîte minciuni se răsfrîng asupra celor care le spun ● oamenii se amăgesc singuri cu chipuri puternic fardate

pagina 6

Cultural

De Zilele Francofoniei, pasiunea s-a jucat la Iași

● dramaturgul Matei Vișniec a fost principalul invitat al celei de-a XVII-a ediții ● evenimentul a reunit conferințe, sesiuni de comunicări și spectacolele artistice

pagina 12

Dezbateri

S-a spart Oglinda Poporului

● despre înjumătățirea licenței audiovizuale a OTV au comentat jurnaliștii Indira Crasnea, Tudor Călin Zarojanu, Ionuț Codreanu și Ioana Avădani

pagina 13

opinia veche

este editată de studenți ai Departamentului de Jurnalism și Științe ale Comunicării și se adresează exclusiv mediului academic.

În coloană,
adunarea

Lucian Boia, la Iași

Miercuri, 4 aprilie, începând cu ora 14.00, va avea loc în **Aula Magna „Mihai Eminescu”** a **Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași, conferința „Elita intelectuală românească între anii 1930 și 1950”, susținută de istoricul **Lucian Boia**. Manifestarea va fi urmată de lansarea la Iași a volumului omonim „Capcanele istoriei. Elita intelectuală românească între anii 1930 și 1950”. Evenimentul va fi primul dintr-o serie de conferințe organizate în cadrul proiectului „Conferințele UAIC”. Printre invitații manifestărilor UAIC se vor număra personalități din domeniul literar și artistic, din lumea științei și a sportului, precum și absolvenți ai UAIC, care lucrează în străinătate.

„Este pentru prima dată când domnul Lucian Boia vine la universitatea noastră și dacă ar fi să ținem cont de ecurile pe care le-am primit pînă acum, există oameni care așteaptă cu foarte multă nerăbdare aceasta întâlnire. Sperăm să fie un eveniment cu mulți participanți, nu numai studenții noștri, ci și ieșenii care ne tot întreabă cînd vine Lucian Boia”, a declarat **Lidia Bourceanu**, responsabil eveniment de la **Departamentul MEDIA** al UAIC.

Proiectul „Conferințele UAIC” a primit avizul rectorului în 2009, însă abia de anul trecut au avut loc primele manifestări. Pe 25 februarie 2011, a conferențiat în **Aula Magna, Uca Marinescu**, prima româncă ajunsă în **Antarctica**, apoi **Dan C. Mihăilescu, Victor Rebenigiu** și **Stere Gulea**, iar pe 16 mai a fost prezent la UAIC **Cătălin Ștefănescu**.

Laura-Elena BEJINARIU

La o ceașcă de cultură, prin cafenele

Centrul Cultural Francez (CCF) și **Centrul Cultural German (CCG)** din Iași organizează cea de-a VII-a ediție a proiectului „Cafekultour”, în perioada 3-29 aprilie. „Maratonul” cultural va începe marți, 3 aprilie, de la ora 10.00, în **Sala „B. Fondane”** de la CCF, cu proiecția seriei de filme documentare „Dimințile lumii”.

„Ideea proiectului «Cafekultour» este de a merge și în alte locuri, unde de obicei nu sînt programe culturale, precum cafenele sau cluburi, astfel încît să ieșim din «hibernare»”, a declarat **Alexander Rubel**, director al CCG din Iași. Astfel, evenimentele „Cafekultour” se vor desfășura în diferite cluburi sau cafenele din Iași, printre care **Club RS, Cafeneaua Phoenix** sau **Cafeneaua Maidei**. **José Maria Queiros**, directorul CCF, a ținut să sublinieze faptul că regretă lipsa de implicare din partea altor parteneri culturali în organizarea seriei de evenimente „Cafekultour”. „Ceea ce ne dorim este ca și locurile unde se desfășoară evenimentele să devină din ce în ce mai active la nivelul organizării programelor, pentru ca tinerii să poată beneficia de ele”, a declarat directorul CCF Iași.

Programul CCG începe miercuri, 4 aprilie, de la ora 17.00, în **London Pub**, cu vernisajul expoziției foto-literare „Shiller – Locuri și peisaje”.

Cătălina CHIRILĂ

Au apus, în sfîrșit, alegerile

S-a ales noul Senat la Politehnică

● prof. univ. dr. Anghel Stanciu este noul președinte al structurii de conducere

Săptămîna trecută, colegiul academic de la **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”** din Iași (UTI) și-a desemnat pentru a doua oară senatorii. Aceștia au fost obligați să refacă alegerile pentru **Senat** de către **Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului** deoarece, la primul scrutin, nu au respectat principiul votului universal. Astfel, luni, 26 martie, au fost aleși cei 48 de profesori care vor alcătui **Senatul Politehnicii**.

La vot s-au prezentat 623 din cele 737 cadre didactice cu drept de vot de la cele 11 facultăți ale UTI. Din cele 6853 de buletine au fost anulate 894 iar 114 votanți au fost absenți.

Linistea de după furtună

În ședința de miercuri, 28 martie, a noului **Senat** al **Politehnicii** a fost ales și președintele structurii de conducere în persoana prof. univ. dr. **Anghel Stanciu**. „Avantajul domnului rector și al meu, dincolo de experiența pe care o avem, este lipsa noastră de orgolii pentru că noi mai avem trei ani, nu mai putem candida la un nou mandat și ținta noastră este binele institutiei și nu satisfacerea orgoliilor personale. De aceea ne propunem ca, după această campanie furtunoasă, să readucem un climat academic propice activității didactice și științifice, fără ură și fără răzbunări”, a declarat

prof. univ. dr. ing. **Anghel Stanciu**.

Mai mult decît atît, în cadrul aceleiași ședințe, au fost desemnați și noii prorectori ai institutiei, care vor face parte din echipa managerială în mandatul 2012-2016. „Prorectoratele vor fi redenumite în scurt timp, dar ele rămîn în principiu cele șase conform Cartei universității”, a previzut prof. univ. dr. **Neculai Seghedin**, care va fi responsabil în următorul mandat de patru ani de activitatea didactică. După vechea denumire, prorector cu imaginea universitară și relații internaționale va fi conf. univ. dr. **Irina Lungu**, iar de problemele studentesti se va ocupa prof. univ. dr. **Ștefan Grigoraș**. De cercetarea științifică va fi responsabilă, ca și în mandatul precedent, prof. univ. dr. **Carmen Teodosiu**, prof. univ. dr. **Daniel Condurache** va fi la șefia unui nou prorectorat care se va ocupa de informatizare, iar prof. univ. dr. **Ioan Cioară** va dirija strategia universitară. „Fără îndoială este o onoare, o mare provocare intelectuală și profesională. Acesta este un foarte bun prilej de a mă implica în viața comunității”, a adăugat prof. univ. dr. **Neculai Seghedin**.

Următoarea etapă în alegerile de la **Politehnică** este reprezentată de interviurile pentru desemnarea decanilor la fiecare dintre cele 11 facultăți, desfășurate pe 2 și 3 aprilie.

Cătălin HOPULELE

Stelian Dumistrăcel, Doctor Honoris Causa peste Prut

● profesorul coordonează departamentul de dialectologie de la Institutul de Filologie Română, Filiala Iași

Joi, 29 martie, prof. univ. dr. **Stelian-Traian Dumistrăcel**, profesor la **Departamentul de Jurnalism și Științe ale Comunicării (DJSC)** de la **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”** din Iași (UAIC) a primit din partea **Universității „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova**, titlul de **Doctor „Honoris Causa”**. Acordarea distincției a avut loc în ședința festivă a **Senatului** institutiei de învățămînt superior, începînd cu ora 13.00.

Comisia de profesori de la **Universitatea din Bălți** l-a avut ca președinte pe prof. univ. dr. habilitat **Gheorghe Popa**, iar invitați au fost prof. univ. dr. **Gheorghe Chivu**, membru corespondent al **Academiei Române** de la **Universitatea București**, prof. univ. dr. **Traian Diaconescu**, de la UAIC și prof. univ. dr. **Rodica Zafiu**, lingvist, de la **Universitatea București**.

„Pentru mine, acordarea acestui titlu a însemnat, în primul rînd, recunoașterea și prețuirea unei vechi colaborări, didactice și științifice, cu profesorii din Republica Moldova: am participat la manifestări științifice de la Bălți, aceștia au fost invitații noștri, la manifestări științifice organizate de Institutul «Alexandru Philippide» al Filialei Iași a Academiei Române. Am ținut un ciclu de lecții «Frazologia românească și discursul repetat» la Universitatea «Alecu Russo» din Bălți în

Prof. univ. dr. Stelian Dumistrăcel

mai, 2003. Am acordat asistență de specialitate mai multor doctoranzi de la universitatea respectivă ale căror teme s-au referit la problematica lingvisticii coșerene și am colaborat la publicații din Bălți”, a declarat prof. univ. dr. **Stelian Dumistrăcel**.

Prof. univ. dr. **Stelian Dumistrăcel** coordonează departamentul de dialectologie de la **Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”** al **Academiei Române, Filiala Iași**. Titlul primit din partea **Universității „Alecu Russo”** este al doilea de acest tip pentru prof. univ. dr. **Stelian Dumistrăcel**, acesta fiind distins cu **Doctor Honoris Causa** de către **Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați**, unde a fost profesor titular între anii 1997 – 2001 la **Facultatea de Litere, Istorie și Teologie** și membru corespondent din anul 2004.

Anca TOMA

Vor pași fețe noi prin ușa intrării din Corpul Rectorat

Decanii din Copou își intră în atribuții

● doar la Facultatea de Informatică de la Universitatea „Cuza” situația nu este finalizată

Săptămîna trecută au avut loc ultimele două etape pentru alegerea decanilor de la facultățile **Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași. Astfel, începînd cu 23 martie, au fost intervievați de către o comisie formată din rector și de prorectori, toți candidații avizați în consiliile profesionale ale fiecărei facultăți. În urma interviului, au fost numiți decani pentru toate facultățile universității, cu excepția celei de **Informatică (FII)**, unde nici prof. univ. dr. **Ferucio – Laurențiu Tiplea** și nici lect. univ. dr. **Sorin Iftene** nu au trecut proba. Ulterior, pe 29 martie, în ședința de **Senat** a UAIC, cei 14 candidați, care au obținut un răspuns favorabil din partea conducerii UAIC, au primit și votul de investitură, urmînd ca situația de la **FII** să fie rezolvată într-o întâlnire ulterioară a **Senatului**. „În cîteva zile se va ajunge și la Informatică la o soluție, o să se mai gîndească și colegii, o să mai reflectăm și noi, pentru că este bine să facem lucrurile acestea în bună înțelegere. Comisia de selecție nu a optat pentru niciunul dintre cei doi candidați. Domnul profesor Tiplea este un cercetător de nota zece, dar nu este obligatoriu ca niște competente excelente să se transpună automat într-un alt domeniu de activitate” a declarat prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, rectorul UAIC.

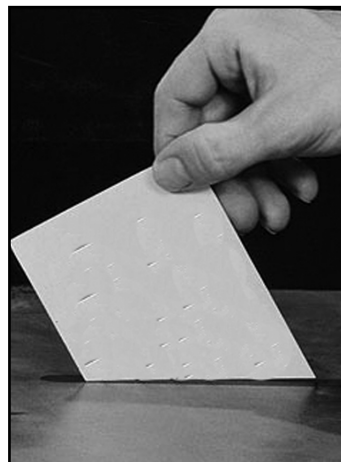
Astfel, pînă în 2016, la conducerea a șase dintre facultăți vor rămîne aceleași cadre didactice: prof. univ. dr. **Tudorel Toader** la **Drept**, prof. univ. dr. **Dinu Airinei** la **Economie și Administrarea Afacerilor**, conf. univ. dr. **Marin Chirazi** la **Educației Fizică și Sport**, prof. univ. dr. **Nicu Gavriluță** la **Filosofie și Științe Social – Politice**, prof. univ. dr. **Ion Dafinoiu** la **Psihologie și Științe ale Educației** și prof. univ. dr. pr. **Emil Dumea** la cea de **Teologie Romano – Catholică**. La celelalte opt facultăți, decanii se află la primul mandat: prof. univ. dr. **Mircea Nicușor Nicoară** la **Biologie**, prof. univ. dr. **Ionel Mangalagiu** la **Chimie**, conf. univ. dr. **Sebastian Dumitru Popescu** la **Fizică**, prof. univ. dr. **Cornel Iațu** la **Geografie și Geologie**, prof. univ. dr. **Petronel Zahariuc** la **Istorie**, prof. univ. dr. **Codrin Liviu Cuțitaru** la **Litere**, prof. univ. dr. **Cătălin George Lefter** la **Matematică** și prof. univ. dr. pr. **Ion Vicovanu** la cea de **Teologie Ortodoxă**.

Audieri și interviuri

În același timp, la celelalte institutii de învățămînt superior din Iași procedurile pentru alegerea decanilor se îndreaptă tot spre ultima etapă. Astfel, la **Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”** din Iași, procedura s-a finalizat în urmă cu o săptămînă, pe 26 martie, cînd în ședința **Senatului** au fost validați cei patru decani. Pe de altă parte, între 16 și 23 martie, la **Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa”** din Iași (UMF), au avut loc audierile din cadrul comisiilor profesionale, unde „nu au fost candidați respinși. Vom vedea cum se vor desfășura interviurile săptămîna viitoare, deoarece toți sînt buni, dar unii au mai multă experiență decît ceilalți” a declarat prof. univ. dr. **Vasile Asătarăstoe**, rectorul UMF. În aceeași etapă se află și alegerile decanilor de la **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”** din Iași (UTI), unde, în perioada 29-30 martie, „în cadrul consiliilor profesionale au fost acceptate toate candidaturile depuse, urmînd ca la începutul săptămîinii viitoare să aibă loc interviurile în comisie” a declarat prof. univ. dr. ing. **Ion Giurma**, rectorul UTI.

Alegerile de la **Politehnică** au fost decalate față de celelalte universități deoarece institutia de învățămînt superior a fost obligată de **Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului** să refacă alegerile pentru **Senat** și **Consiliile Facultăților**.

Laura Elena BEJENARIU
Iulia CIUHU

S-au numărat toate voturile

După un an de dezbateri, studenții au un Cod

- Vineri, 30 martie, la **Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS)**, Cătălin Baba, și președinții celor trei federații studențești din țară au semnat **Codul Drepturilor și Obligațiilor Studenților**. Documentul, denumit inițial „Statutul Stu-

Începînd cu anul universitar următor vor crește taxele de școlarizare la **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași. Conducerea instituției de învățămînt superior intenționează să le aducă la nivelul finanțării bugetare acordate de **Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS)**. Astfel, dacă la **Facultatea de Chimie**, taxa pentru anul de studiu 2011-2012 a fost de 1.600 de lei, iar pentru un student bugetar, **MECTS** cheltuia 2.400 de lei, de anul următor, taxa de studiu pentru cei înmatriculați în anul I va ajunge la nivelul acestui plafon de finanțare de la bugetul de stat. Studenții care sînt în anii al doilea și al treilea de studiu, în regim „cu taxă”, vor plăti în continuare aceeași sumă cu care și-au început studiile.

„Este firesc, și legea stipulează această obligație, de a avea taxe de studii cel puțin la nivelul finanțării bugetare, ținde de o corectitudine a alocării resurselor publice. Contribuabilul nu are obligația în mod absolut, ca un criteriu presabil, să susțină orice tip de educație universitară. Dar nu poți să schimbi regulile jocului în timpul jocului, deci, o dată ce ai stabilit o taxă de studiu acum doi ani sau trei ani, pentru studenții care sînt în curs, nu o mai poți schimba, nu e corect. Dar, pentru cei care vor fi înscrși în anul academic 2012-2013, sigur că taxa de studiu va fi la nivelul finanțării bugetare. Vi se pare corect să finanțăm din bani publici studenți cu taxă? Nici invers nu este corect”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, rectorul UAIC.

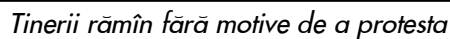
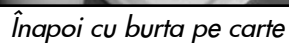
Cuantumul noii taxe de studiu, care va fi valabil începînd cu anul universitar 2012-2013, de la toate cele 15 facultăți ale **UAIC**, va fi afișat în următoarele zile, pe site-ul www.admitere.uaic.ro.

dentului”, a fost astfel adoptat după mai bine de un an de dezbateri în urma cărora, în câteva rânduri, organizațiile au recurs la proteste în încercare de a-și impune sugestiile. „Semnarea acestui document are o importanță deosebită pentru că preia principalele prevederi din Legea Educației Naționale. Pe de altă parte, reușește să prezinte în detaliu mecanisme, structuri și să dea răspunsuri la câteva dintre problemele esențiale pe care le-au ridicat toate organizațiile studențești”, a declarat ministrul **Cătălin Baba** în finalul întâlnirii.

La semnarea documentului, organizată la sediul MECTS, au participat **Daniela Alexe**, președintele **Asociației Naționale a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR)**, **Cristian Lumezeanu**, liderul **Uniunii Studenților din România** și **Ion Cristian Poenaru**, liderul **Uniunii Naționale a Studenților din România**. „Forma finală este una pe care am agreeat-o în comun cu ministerul. S-au schimbat ca formă câteva aspecte dar nu există punct esențial care să nu fie cuprins de noul cod”, a declarat **Daniela Alexe**, președintele **ANOSR**.

Printre prevederile codului se numără și dreptul studenților de a beneficia de reduceri de 75% pentru accesul la muzee, spectacole de teatru, operă și la alte manifestări culturale organi-

Instituțiile de învățământ superior vor fi nevoite să organizeze admiterea pe bază de examen în loc de dosar. **Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS)** a emis un **Ordin de Ministru** publicat în **Monitorul Oficial** la data de 13 martie în care se precizează faptul că examenul de admitere la universități poate consta în una sau mai multe teste orale sau/și scrise. „De asemenea, pot fi luate în considerare notele de la probele de bacalaureat sau media de la

zate de către instituțiile publice, dar și de o reducere de 50% pentru transportul în comun la nivel local, dar și intern (feroviar, auto sau naval).

Mai mult decât atât, tinerii care studiază la universitățile de stat pot să refuze participarea la cursuri, laboratoare și seminarii, în condițiile în care acestea durează pentru mai mult de opt ore într-o zi. „Aceștia vor mai beneficia de un suport de curs gratuit și de acces gratuit la materialele didactice, deoarece sînt unele universități care percep taxe foarte mari. Sau sînt instituții care au materiale didactice dar studenții nu au acces la ele pentru că sînt încuiate undeva într-un laborator. Universitățile nu vor mai percepe taxe pe care noi le considerăm nejustificate. De exemplu, diplome, adevărinite, legitimații, carnet de student și toate documentele oficiale vor fi asigurate gratis de către universitate”, a adăugat **Daniela Alexe**.

Una dintre cele mai importante prevederi ține însă de posibilitatea studenților de a evalua cadrele didactice,

evaluare care va fi transparentă, anuală și cu rezultate care vor fi publicate pe pagina universității, sub forma unui catalog. „Acesta este un proces care se desfășoară și astăzi. Problema pe care noi am întîmpinat-o este aceea că de multe ori notarea nu are nici un efect asupra studenților. Profesorii sînt evaluați, chestionarele încuiate într-un dulap și nimeni nu află nici un rezultat. De acea, prin statut, am dorit să facem aceste rezultate publice pentru a crea o presiune, astfel încît, acele cadre didactice care nu corespund nevoilor studenților să fie vizibile. Să nu fie doar un proces formal”, a conchis **Diana Alexe**, președintele **ANOSR**.

Prima discuție privind întocmirea unui statut al studenților au avut loc în urmă de cinci ani de zile. Universitățile din țară au la dispoziție 30 de zile de la publicarea documentului în **Monitorul Oficial** pentru a elabora statute individualizate pe propriile instituții, dată la care vor intra în vigoare și majoritatea prevederilor din cod.

Cătălin HOPULELE

versității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC) din Iași și fost judecător în cadrul Tribunalul Uniunii Europene, de la Luxemburg.

Mai mult decât atât, instituțiile de învățământ superior ieșene au stabilit programe pentru admitere. **Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”** din **Iași** a stabilit drept criterii de admitere nota de la bacalaureat de la limba și literatura română, care are o pondere de 50% și nota de la matematică / istorie sau una dintre probleme scrise, cu aceeași pondere. În săptămâna care urmează, universitățile din **Iași** vor trebui să prezinte o ofertă pentru viitorii studenți bazată pe criteriile impuse în ordinul de ministru.

Oana ANGHELACHE
Cătălin HOPULELE

**tot și care taie singură bradul
înainte de Crăciun. Pînă aici ne-a
fost, dragi studenți. Ne-a mers cu
blatul cît ne-a mers, dar de-acum
chiar trebuie să ne luăm bilete.**

Tot legat de RATP, am observat

ca au apărut camere de filmat în câteva dintre mijloacele de transport în comun și, odată la câteva minute, imaginile apar pe micul televizor de lângă cabina șoferului. În sfârșit, o decizie care folosește cât se poate de corect și inteligent banul public. Adică, dacă tot îmi

*fură cineva portofelul, măcar să îl
văd pe micul ecran, să știu unde
ajung banii.*

**La cîte controale în cãmine
au fost în ultima vreme, multe
rafturi de dulapuri s-au rupt sub**

- ne putem permite această remarcă

Pe 24 martie a murit **Ion Miti-**
can, scriitor ieșean originar din **Vas-**
lui care și-a arătat dragostea față de
capitala **Moldovei** prin numeroasele
articole și cărți pe care le-a dedicat
acestui oras, evocându-i și apărându-i
clădirile cu încărcătură istorică. Așa
cum se întâmplă deseori în aprecierea
valorii în raport cu nonvaloarea, nu
s-au „dat” prea multe despre acest
personaj simpatice, inteligent și mar-
cant al **Iașului**. Sînt însă conșinși că
dacă, **Doamne ferește Maica Dom-**
nului!, pătea ceva vreun membru al
clanului **Corduneanu**, se auzea
pînă la **Timișoara** vestea.

Însă băieții de la cotidianul „Bună Ziua Iași”, vigilenți ca întotdeauna, nu au ratat stirea și au făcut chiar un material special pentru a-l comemora pe **Mitică**: o filmare de la înmormântarea sa, cu cadre patetic-morbide pe care se suprapune melodia „Vine o zi” de la **Holograf** – imagini cu crucea pe care e scris numele inginerului și scriitorului, capatul cosciugului, cimitirul și chiar momentele în care sicriul este lăsat ușor în pământ și în fundal se aude „vine o zi, vine o zi când se va sfîrși”. Consider că alte comentarii sînt de prisos.

Nici articolul acesta nu este în totalitate etic. În general nu se face asta – o instituție de presă să scrie despre alta. Poate foarte ușor să fie interpretată acțiunea ca o ieftină mișcare de publicitate. Însă cum noi apărem gratuit și cu un tiraj fix, cred că ne putem permite această, cel mai probabil, neobservată remarcă. „Bună Ziua Iași” reușește, nu pentru prima oară, să transforme moartea unui om, un eveniment tragic, într-un simplu „fapt de presă” din care esențial este să se stoarcă lacrimogenul și senzationalul. În pofida decente.

Însă, pentru că morții nu sînt de ajuns, miercurea trecută a mai apărut o chestie. Știrea „Un boschetar, presedintele Senatului UTI”, în care **Anghel Stanciu**, proaspăt ales, este catalogat ca fiind „boschetar” doar pentru că a fost „acuzat (nu este specificat de către cine) în diverse rînduri de adoptarea unui limbaj suburban și surprins (din nou, autori necunoscuți) în stare avansată de ebrietate” și pentru că băieții de la **BZI** au niste poze cu respectivul beat. Să fie înțeles, nu sîntem (aici vorbesc în numele întregii redacții) nici pro, nici contra **Anghel Stanciu**, iar investirea sa în sus numita funcție nu ne avantajează sau incomodează cu nimic. Observația mea este una singură: dacă din trei poze și două acuze neidentificate un om poate fi numit boschetar, așa și eu, simplu privitor și consumator de media, pot, după „mirosul” articolelor, să spun că o publicație e un gunoi.

logn STOLERU

● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS

Am auzit că ar fi apărut o specie nouă de viețuitoare în Iași: controlorul de autobuz femeie. Controlorul de autobuz femeie e aceea mamă care își iubește copiii, dar îi bate de trei ori pe zi, care gătește foarte bine, dar mănâncă

greutatea fetelor și-a băieților care s-au ascuns, în lipsă de viză de flotant. Părerea noastră este că ar trebui să ne organizăm mai bine. Nu știm în alte orașe cum se întâmplă, dar nu ar strica să avem ceva informatori la Poliție, care să ne anunțe din timp când și unde sînt controale.

Cînd ni s-au aprins ideile

Ne-am petrecut după Namiaza de joi într-un atelier care ne-a pus la încercare creativitatea și cunoștințele despre invenția lui Edison. Unora dintre noi li s-a aprins mai repede becul ideilor bune și au construit lămpi cu forme feminine care au ieșit câștigătoare din The Rock. Mai bogate cu un bon de consumație și o lampă pe care să o aprindă noaptea, cînd învață pentru examene.

Abajur pentru nopți scurte

De la concurs am plecat cu premiul cel mare

Cu lumina printre degete

- „este tot ce vă trebuie pe masă, nu aveți nevoie decît de imaginație și puțină dibăcie”

Nici nu mă gîndeam că îmi voi găsi vreodată o lampă care să se asorteze mobilierului meu din cameră, cu bani puțini și cu un minimum de efort. În **The Rock** aerul vechi se îmbină cu mirosul de lemn proaspăt care vine de

la etaj, iar cîțiva studenți cu ochi și mîini de artist, pe care i-am auzit de cîteva ori la tîrgurile *handmade*, își vorbesc în termeni simpli, de artă decorativă, „Pentru împletitură îți trebuie cel puțin două culori de sprijin și apoi să

faci cîteva noduri succesive”, îl sfătuiește unul dintre organizatori pe colegul său cu care împarte o sticlă de bere. Pe măsută stau întinse sfori, ațe colorate, materiale textile, becuri și pahare, ceea ce îmi aduce aminte de orele de abilități practice de la școală, în care mi se lipeau degetele deja murdare de la atîtea culori și de la hîrtia creponată.

Joaca de-a împletitul

Primul meu gînd cînd am deschis ușa barului a fost că indicațiile pe care le vom primi de la organizatori vor fi asemenea unui dans care va fi făcut gradual, în pași. „Este tot ce vă trebuie pe masă, nu aveți nevoie decît de imaginație și puțină dibăcie”, spune cu un zîmbet larg unul dintre studenții orga-

- deși lucrez de cîteva ore bune, firele de ață se amestecă ● pentru că nu îmi iese cilindrul perfect, încerc să fac un romb

nizatori care ține mereu aparatul de fotografiat la gît. Cînd mă gîndesc la mîini iscusite, automat privirea îmi aluneacă undeva cît mai departe de propriul corp și se opresc la **Marian**, coechipierul meu, care își alege cîteva sfori, o bucată de lemn și un fierăstrău, ustensile cu care își începe lucrul. „Vom face o lampă în formă de femeie, iar becul va fi undeva în zona capului său”, îmi spune acesta în timp ce îmi acopăr urechile, deranjată de zgomotul fierăstrăului care taie lemnul.

Pentru că mă pot identifica de multe ori cu acel tip de om fără imaginație creatoare și fără îndemînare, singura idee care îmi vine în minte este ca femeia-lampă să aibă o rochie, a cărei crinolină să fie formată din ață roșie și albastră împletită. „Dacă vreti să îi confecționați o astfel de piesă, vă mai trebuie cel puțin două mosoare (n.r. piesă cilindrică de lemn pe care se înfășoară diferite tipuri de fire) de ață”, mă sfătuiește un organizator în timp ce îmi întinde mai multe variante. Deși lucrez de cîteva ore bune, firele de ață mi se amestecă, iar **Marian** îmi zîmbește și găsește ideea salvatoare doar ridicînd un deget. „Uite, îi punem o fustă din hîrtie creponată și o să arate ca în filmele de odinioară”. De pe masa alăturată, pălăria pe care o purta pe cap **Madlen** îmi face cu ochiul. Dacă nu ar fi plecat între timp, cu siguranță o adăugam omulețului de lemn care ține un pahar de martini în mînă.

Mădălina OLARIU

Becul care se îndoaie ușor

- nu mă aștept să ne întrerupă nimeni din lucru pentru că toată lumea e concentrată

Treptele de pe care se observă urme de pași sînt pline de rumeguș, iar sunetul care vine de undeva de sus dă impresia unui atelier de tîmplărie. Ajunsă în capul scărilor îmi dau seama că dacă ar fi vorba într-adevăr de o încăpăre de lucru, dintre toți cei prezenți cel mai ușor i-aș putea recunoaște pe ucenici. Cei care stau și așteaptă cuminți ca **Sorin** să termine de conturat cu ajutorul unei mașini de tăiat o placă din lemn, ale cărei scobituri par creionate de însuși **Brâncuși**, pentru a ști ce trebuie să facă mai departe.

Fără dulii, în stil gotic

Din dreapta cineva mă întreabă „ați venit pentru atelier?”, atunci cînd observ că privesc dezorientată spre bucățile de catifea și papiote de ață, aflate pe masa de lucru, alături de cîteva dulii în care urmează să fie înșurubate becuri atunci cînd micile exerciții de creație se apropie de sfîrșit. Cum cei care deja lucrează nu pierd nici o clipă, îmi las haina la una dintre puținele mese rămase libere și în lumina venită de la cele trei reflectoare pe de-o parte și de cealaltă a scenei, pornesc scotocirile printre materiale, nădăjduind că voi găsi o idee originală de lampă.

„Deci lemn sau metal?”, mă întrebă **Lura** avînd într-o mînă trei șipci și în cealaltă trei tije argintii care „se îndoaie ușor” și „pot fi prinse cu sfoară”. Ca într-o adevărată simfonie de bur-

ghiu și fierăstrău electric, desenez în aer laturile unui cub imaginar înainte de a tăia șipcele. Cum nici una din noi nu se pricepe, rugăm pe cineva să ne capseze bucățile subțiri din lemn, după ce măsurăm din priviri bucata din catifea neagră pentru a ști cît trebuie să tăiem. Cînd cubul e gata, îl fixăm pe un suport din plastic, însă ni se spune că „lampa voastră e cam simplă și ar trebui să îi mai adăugați cîte ceva”, iar pe masă apar două pahare de martini, care urmează să fie prinse de laturi.

Arunc o privire și la ceilalți „concurrenti” și după formele nonconformiste și peticele de hîrtie colorată prinse pe sîrmă, realizez că am rămas atît de în urmă, încît și duliile s-au terminat. Pentru că lampa noastră a rămas fără lumină, dar noi încă sîntem înscrise în concurs, alegem să terminăm de aranjat bucata neagră de țesătură care îi dă un aspect gotic, similar cu cel al măștii uriașe aflată pe peretele din spatele meu.

Nu mă aștept să ne întrerupă nimeni din lucru, pentru că toată lumea e concentrată, dar din cînd în cînd se mai zărește cîte un blitz ce luminează întreaga încăpăre, semn că am fost oficial înscrși în concurs.

Pe scenă, felinarele care sînt gata de control așteaptă așezate liniștit aprecierea juriului, dar mai ales momentul în care îl vor face pe **Thomas Edison** mîndru.

Mădălina MORARU

Artă cu bormașina

- mă înarmez cu două bucăți de șmirghel și încep să finisez

Scheletul

În fața mea stă un morman de lucruri fără nici o aparentă legătură: hîrtie creponată, șipci, două pahare, lipici, o bucată de material din catifea, un foarfece de tăiat cu model. Fiecare dintre mesele din jurul meu este ocupată cu materiale similare, în fața unor oameni care stau cinci minute gînditori înainte să se-apece de lucru. Muzica de pe fundal, cu *swing*-urile interpretelor de *blues*, este la mici răstimpuri întreruptă de zgomotele de bormașini sau rotopercutoare, care anunță cît de serios se muncește pe hol. Și pentru că recuzita din dotare s-ar putea să nu fie suficientă, organizatorul workshop-ului face un gest larg cu mîna spre camera de la ieșirea din bar, însoțit de un „vă mai puteți lua de acolo ce-aveți nevoie” călduros. Cu capul proptit în mîna pe care și-o sprijinea de masă, colegul meu îmi face semn că nu prea știe ce sau cum anume o să facem, dar că ar fi timpul să ne apucăm. După ce închipuim un concept pentru lampa noastră, nu durează mult pînă să avem nevoie de ajutor. Lumina difuză din încăpăre dublează contururile barului, ale tinerilor aplecați concentrați peste mese și ale sticlelor goale de bere, astfel că atmosfera mă face să îi percep drept actori ai unui scurt-metraj.

Decorarea

În fața mea, organizatorul workshop-ului îmi sugerează să slefuiască mai întîi bucățile de lemn, pentru ca, mai apoi, să „le dăm cu lac și să arate prezentabil, nu?”. Mă înarmez cu două bucăți de șmirghel și încep să finisez, urmînd momentul capsatului. După ce-am plămădit cu eforturi admirabile un schelet de lemn în formă de cub și i-am atașat un suport, de altfel cam subred, tot ce rămîne de făcut este design-ul lămpii. Din lipsă de idei, dăm un tur al atelierului în speranța că vom avea și obiect de inspirație. Între timp, la mesele din jur au înflorit diverse modele și forme care mai de care mai futuriste, dar plămădite cu simț estetic, chiar dacă sînt făcute din tuburi de plastic sau rezerve de mop.

Becul

În fața mea, construcția scheletică așteaptă materialele pe care le-am burdușit în brațe care mai de care, iar procesul de înfrumusețare începe cu decupatul catifelei negre. Un foarfece fără model este imposibil de găsit, iar hîrtia creponată trebuie ruptă de-a dreptul. La fiecare pas, ne ascundem stîngăciile cu un: „lasă, arată mai inovativ și mai neconvențional așa”. După ce catifeaua este lipită bine cu aracet pe structura de lemn, iar hîrtia creponată va lăsa ca lumina să aibă reflexii roșiatică, singurul lucru care rămîne de făcut este ungerea lemnului cu baie, că oricum pentru lac nu mai este timp. Privind lampa cu pensulele în mînă, observăm că are un singur mic defect, pe lîngă faptul că este nițel subredă. Nu are bec.

Livia RUSU

Cauza incendiului: o lampă

- eu am muncit la plasă și n-o las

Aș fi mers mai încet spre **The Rock**, ca să-mi imaginez ce fel de lampă să construiesc, dar ploaia m-a grăbit în bar. Pe hol mă întîmpină **Tibi**, băiatul blond cu codiță prinsă artistic și care se ocupă de workshop, „pentru asta am venit”, îi zic și îmi arată masa de lucru. Pe ea și pe jos sînt tot felul de obiecte din fier, șipci și textile. Din toată încăpărea semiîntunecată, o plasă de sîrmă îmi face cu ochiul și mă împiedică. La mesele din bar cîteva deja încep să contureze o idee de lampă, iar lîngă mine, **Mădălina** face tîmplărie cu un băț.

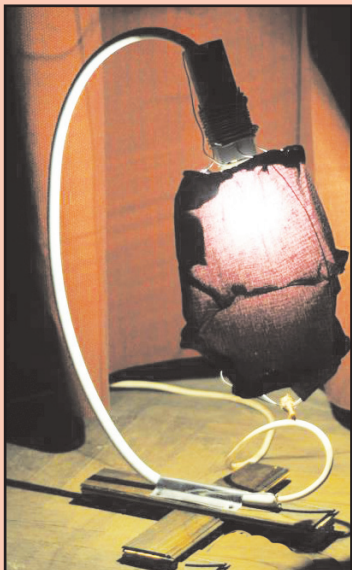
Iau plasa și încerc s-o fac cilindru, dar macheta nu iese așa cum îmi doresc. După cîteva încercări o las deoparte și mă orientez să găsesc ceva mai interesant și care să nu întepe sau să mă taie. Ghiveci de flori, hîrtie creponată, tevi de instalații, nici o idee. Dacă tot am început s-o îndoi

puțin, lucrez în continuare pe plasă și cînd reușesc să mă apropii de forma dorită un alt concurent îmi zice că așa-s și lămpile de la bar. Eh, eu am muncit la plasă și n-o las; dacă a vrut să o ia el? Îi propun să lucrăm împreună și calculez premiul în beri, el șapte, eu șapte, însă nu acceptă. Cînd se conturează un fel de lampă mă oprește din procesul artistic un apel enervant și uit ce voiam să mai îmbunătățesc la ea. E timpul să merg la bar.

Creativitate, nu matematică

Pentru că nu îmi iese cilindrul perfect, încerc să fac un romb. Acum totul e mai limpede, și mă îndrept spre masă să iau hîrtie creponată și folie de aluminiu. Cel căruia i-am propus să fim parteneri de proiect se uită mirat la ceea ce vreau să fac și mă întreabă dacă o să cîștig. „Fac ceva futuristic”, îi spun, și apuc o scîndură ca să pliez laturile rombului. Reușesc în schimb să fac un „Z” lăbărtat, așa cum îl scriu cei mici cînd învață alfabeta.

De-acum urmează să decorez presupusa lampă și pe-o parte îi aplic o hîrtie roșie, pe-o parte fișia de aluminiu; mai găsesc o bandă de plastic cu alb-roșu și cîrpesc trei bucăți din ea. Cît caut ceva să o mai împodobesc arunc un ochi și la ceilalți participanți, unul dintre ei slefuieste lemnul tăiat armonios, o fată leagă un pahar de sticlă de invenția ei, iar alți doi participanți se întreabă cîte laturi are cubul. Am găsit o sfoară și cred că o să termin lampa printre primii, însă cînd pun becul observ că decorațiunile ar lua foc ușor pentru că sînt prea apropiate. Îi înmînez totuși lampa lui **Tibi**, „se putea și mai bine”, zice el. Sper numai să nu o pună în priză.

„Se putea și mai bine”

Georgel COSTIȚĂ

Cine dă banu' face legea

Autonomia universitară, o libertate atent controlată

Dezbaterea privind implicarea statului în politica internă a universităților se poartă încă de la înființarea primelor instituții de învățământ superior în țară. Aceasta a revenit, însă, în actualitate, prin decizia Guvernului de a impune înființarea unei Facultăți de Medicină cu predare exclusiv în limba maghiară la Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș. Însă, dincolo de proteste, în comunitatea academică din Iași păreriile sînt acum rezervate. Da, poate obiectivul guvernărilor „s-a dorit a fi unul nobil”, dar dacă Senatul instituției de învățământ superior nu și-a dat acordul atunci „poate nu este cea mai bună soluție”. În spatele tuturor neînțelegerilor, rămîne aceeași dezbatere veche de 150 de ani: statul oferă finanțare, acreditează, evaluează, dar cît de mult are dreptul de a se implica în bucătăria universității?

În articolul 32 din **Constituția României**, la alineatul 6, sub titlul „Dreptul la învățătură”, este specificat faptul că „autonomia universitară este garantată”. Dincolo însă de această garanție, nu există nici în legea fundamentală a țării și nici în cea a **Educației Naționale** o definiție sau o explicație a termenului „autonomie”. Iar în baza acestei ambiguități semantice, multe dintre deciziile luate la nivel central, în general de către **Ministerul Educației**, sub diferitele sale forme și denumiri, au fost acuzate că încalcă acest princi-

piu constituțional. „Se spune că trebuie să luăm măsurile unui sistem universitar perfect. Eu mă crispez cînd aud de noțiunea aceasta de sistem de învățământ superior. Ca și cum ar fi un sistem de căi ferate. Pentru că, dacă vreți, o asociere de elemente mecanice care funcționează după un principiu și în care cineva trebuie să le coordoneze de sus nu este un sistem de învățământ superior. Atîta timp cît depindem de finanțarea publică, de bugetul public, finanțatorul pretinde, legiferează și reglementează. Pînă la urmă, universitățile nu sînt in-

- autonomia instituțională este garantată prin Constituție ● au existat, însă, mai multe măsuri prin care s-a încercat restrîngerea acestora de către minister

stituții bugetare. Sînt entități publice autonome distincte de administrații, de primării sau de direcții teritoriale ale Guvernului”, a precizat prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, rectorul **Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC)**.

Cazul Târgu Mureș

La sfîrșitul anului 2010, cînd **Legea Educației** era în dezbatere, una dintre cele mai importante plîngeri făcute de către instituțiile de învățământ superior din **România** era legată de faptul că acest pachet de norme cuprinde prevederi care încalcă autonomia universitară. Printre problemele semnalate atunci se număra și posibilitatea **Guvernului** de a modifica structura internă a unei instituții de învățământ superior fără ca, în prealabil, să obțină acordul din partea **Senatului** acesteia. În mod concret, dacă art. 132, alineatul 2 din **Legea Educației Naționale** precizează faptul că „orice facultate se înființează la propunerea și cu aprobarea Senatului universitar, prin hotărîre a Guvernului privind structura instituțiilor de învățământ superior”, în alineatul 5 al aceluiași articol se prezintă o alternativă. „Prin excepție, în situații temeinic justificate, Guvernul, la propunerea Ministerului Educației, poate înființa facultăți, în cadrul universității de stat, cu consultarea Senatului universitar”.

Iar săptămîna trecută, marți, 27 martie, în cazul **Universității de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș**, Guvernul a decis, printr-o **Hotărîre de Guvern**, că se înființează acolo o astfel de situație „temeinic justificată” și a intervenit pentru a înființa **Facultatea de Medicină** cu predare exclusiv în limba maghiară. Decizia a fost motivată prin faptul că nu s-a ajuns la un consens între profesorii care predau în limba maghiară și cei care predau în limba română legat de această separare. În schimb, încă de dinainte de această hotărîre, studenții și profesorii de la **UMF Târgu Mureș** au început o serie de proteste condamînd „amestecul politicului în chestiuni care im-

Restricțiile impuse universităților se răsfrîng înfîi asupra profesorilor

plică doar **Senatul** instituției. Cîta vreme autonomia universitară își păstrează esența, atunci ministerul nu trebuie să intervină și nici măcar **Guvernul** în activitatea unei universități. Este o mentalitate de stat centralist și autoritarist care vine de dinainte de '89, pentru că toți care conduc acum au fost educați înainte de '89. Nu are nici o justificare, ei spun că dacă este o instituție publică trebuie să o controlăm. Nu! Trebuie să faci legi și să controlezi doar dacă legea se aplică în acel loc, nimic altceva”, a afirmat prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoae**, rectorul **Universității de Medicină și Farmacie din Iași**.

Acesta apreciază că decizia **Guvernului** în privința situației de la **Târgu Mureș** face mai mult rău decît bine studenților care doresc să studieze în limba maghiară. La universitate există în prezent linii de predare în limba maghiară, iar o astfel de decizie nu face decît să îi izoleze pe tineri și să îi țină departe de limba română de care ar avea nevoie dacă doresc să profeseze în **România**. „Dincolo de faptul că este o încălcare a autonomiei, se observă, ceea ce este mai grav, o derogare de la criteriile de calitate. Pe de o parte, toate universitățile sînt evaluate și li se cer criterii de calitate, mai puțin la această facultate, unde se spune «peste cinci ani mai vedem și discutăm». A făcut mai mult rău. Autonomia trebuie să revină în limite normale, cu atît mai mult cu cît este vorba de un principiu constituțional”, a adăugat prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoae**.

Înc-o lege și mă duc

Însă situația din **Târgu Mureș** nu este decît un caz concret în care raportul dintre instituțiile de învățământ superior și minister a suferit modificări. Conducerile universităților ieșene au remarcat faptul că, de-a lungul anilor, au existat diferite măsuri luate de către minister care, în opinia lor, au limitat sau au restrîns autonomia universităților.

Printre acestea se numără și restricțiile de ordin financiar, care împiedică instituțiile de învățământ superior să facă investiții din fonduri proprii fără acordul ministerului. Mai mult, acestea nu pot scoate nici măcar posturi la concurs fără aprobare, chiar dacă multe dintre universitățile care dispun de posibilități financiare ar fi dispuse să plătească acele cadre didactice din propriul buzunar. Iar conducerile instituțiilor de învățământ superior indică suprareglementarea ca fiind rădăcina acestor probleme. „Calitatea cercetării și performanțele academice nu rezultă din măsuri administrative, ci dintr-o competiție a valorilor intelectuale și a talentelor profesorilor și studenților. De o bucată de vreme nici nu m-am mai referit la autonomia universitară sau la cea instituțională, pentru că e greu să

vorbim despre ea în condițiile în care predomină suprareglementarea sau legislația pretorică, care o să ne salveze pe noi de mediocritate intelectuală, științifică și o să ne ducă la un nivel de dezvoltare comparabil cu al țărilor civilizate din apusul **Europei**. E simplu – una-două se spune că nu avem legislație sau este insuficientă, trebuie să mai adoptăm o lege”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Ișan**.

În plus, conducerile universităților ieșene s-au declarat tot timpul deschise către o colaborare cu ministerul, cîta vreme această colaborare nu presupune înlăturarea lor din procesul decizional. Pentru că, deși **Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului** are dreptul de a controla, conform articolului 121 din **Legea Educației**, „modul în care universitățile își exercită autonomia universitară, își asumă misiunea generală și își exercită misiunea publică”, instituțiile de învățământ superior au libertatea, conform articolului 123, să se „organizeze și să funcționeze independent de orice ingerințe ideologice, politice sau religioase”. În mod concret, conducerile universităților din **Iași** susțin faptul că, în luarea unei decizii trebuie să fie implicați și cei din mediul academic, să nu fie doar executanți, pentru a se respecta principiile autonomiei universitare. „Desigur, atunci cînd există un amestec din afară nu este corect, după opinia mea. Trebuie să fie doleanțele celor din interior, ale comunității academice în a se dezvolta într-o direcție sau alta. La noi, dacă ar veni Guvernul cu propunerea să înființăm, la Iași, o specializare de agricultură supermodernă sau biologică, am supune-o aprobării Senatului și s-ar putea face. Dacă este impusă fără acordul Senatului, atunci nu cred că este soluția cea mai bună”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Vîntu**, rectorul **Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad”**.

Libertatea instituțională se transformă dintr-un bun de preț într-unul rîvnit de universitățile din **România**. Sub pretextul binelui național și cedînd presiunilor politice, ministerul începe să se implice din ce în ce mai mult în organizarea internă a instituțiilor de învățământ superior din țară. Iar concesiile făcute la publicarea **Legii Educației în Monitorul Oficial** la începutul anului trecut s-au întors să îi bîntuie pe cei care s-au lăsat păcăliți de „performanță”, „vizibilitatea” sau „recunoașterea internațională” promise de reforma învățămîntului românesc. Prof. univ. dr. **Vasile Ișan** concluzionează că, la un an după aplicarea legii, „dacă autonomia instituțională nu este un principiu respectat, atunci nu poți să pretinzi calitate”.

Cătălin HOPULELE
Anca TOMA

6 DIPLOME DE LIMBA FRANCEZĂ

PENTRU O EUROPĂ A MOBILITĂȚII!

DEL F ADULȚI / ELEVI
4 NIVELURI : DEL F A1, A2, B1, B2

Pentru toți cei care doresc să-și valideze competențele lingvistice în conformitate cu nivelurile descrise de Cadrul European Comun de Referință pentru limbile străine

Pentru studenții care doresc burse de studiu în Franța

Pentru persoanele care doresc un atu în plus în carieră

Elevis care au diplomele DEL F B1 și DEL F B2 nu mai susțin evaluarea la limba franceză din cadrul examenului de bacalaureat național.

Elevis secțiilor bilingve francofone, care au diploma DEL F B2, nu mai susțin proba specifică de franceză din cadrul examenului de bacalaureat.

www.institutfrancais-roumanie.com

DAL F
2 NIVELURI : DAL F C1, C2

SESIUNI

DEL F (Adulți/Elevi)
DAL F
11-12 februarie 2012
înscrieri : 03/01-26/01

DEL F (Elevi)
5-6 mai 2012
înscrieri : 12/03-30/03 2012

DEL F (Adulți)
DAL F
21-22 aprilie 2012
înscrieri : 13/02-05/04

DEL F (Adulți/Elevi)
DAL F
10-11 noiembrie 2012
înscrieri : 03/09-25/10

PENTRU MAI MULTE INFORMAȚII:

INSTITUTUL FRANCEZ IAȘI

Tel.: (+40) 232/ 267 637; **Fax:** (+40) 232/ 211 026;

Mail: equipe.iasi@institutfrancais-roumanie.com

Adresă: Bd. Carol I nr. 26

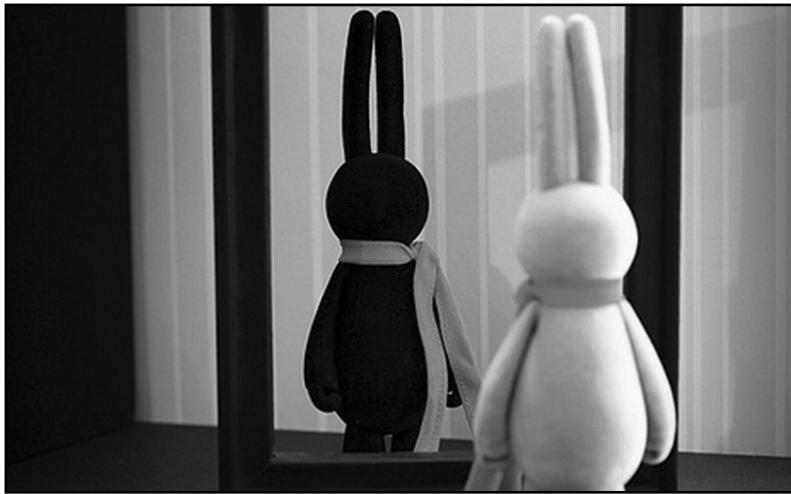
CP 207 OF PTTR 1, 700750, Iași, România

	Adulți	Studenți	Elevi
A1	39 €	39 €	23 €
A2	59 €	59 €	35 €
B1	79 €	69 €	47 €
B2	89 €	79 €	53 €
C1	99 €	89 €	
C2	99 €	89 €	

Păcăleli pe propria răspundere

Viața e un 1 aprilie perpetuu dacă ținem cont de câte minciuni se răsfrîng chiar asupra celor care le spun. Încercați de nevoia de-a vedea lumea mai colorată decît este, oamenii se amăgesc singuri cu chipuri puternic fardate și îmbracă alte personalități ca să o protejeze pe cea adevărată.

Cum ne crește nasul în oglindă

● mi-am răscolit amintirile și am ajuns la concluzia că nu mai sînt întregi ● poate are prea multe atribuții pentru cît e în stare să facă ● dacă o picătură de apă îmi atinge fața atunci miracolul dispare

Cele trei vămi ale sufletului

● primele succese le-am notat atunci cînd am reușit să scap fără să fiu prins

De cînd eram mic m-am învățat să mint. Cu prostii minore la început, desigur, de la borcane de dulceață pe jumătate mîncate de bunica, nu de mine, pînă la clătite care dispăreau din farfurie și despre care eu nu știam nimic. Era pactul acela al inocenței: toți știau cînd mințai, tu încercai să o ascunzi dar mai rău făceai și toată lumea zîmbea.

Cu vîrsta însă am dezvoltat un cult al minciunii. Primele succese le-am notat atunci cînd am reușit să scap fără să fiu prins. Satisfacții mici în sine, pentru că n-am avut o copilărie rebelă. Nu eram puștiul care lipsea cu săptămînilor de-acasă și nici nu mă-ntorceam de la școală fără dînti în gură și cu ochii vineți. Dar, mai apoi, am început să elaborez pînze întregi de păianjen. Minciuni peste minciuni, ipoteze, concluzii, supoziții, toate aveau nevoie de încă o născocire ca să fie veridice. Le puneam una peste cealaltă atît de mult încît am ajuns să nu mai știu nici eu cît la sută e real sau dacă mai există vreun grăunte de adevăr printre ele.

Mi-am răscolit într-o zi amintirile și am ajuns la concluzia că nu mai sînt întregi. S-au alterat ca merele bătute iarna de înghet. E ca în diminețile în care te trezești și nu mai știi dacă ce-ai visat nu cumva s-a întîmplat cu adevărat. Și mă amuz, pentru că, astăzi, mă mint conștient, de bună-

voie și nesilit de nimeni. Mă uit la oamenii din jurul meu și am încredere în ei, fie că îi văd pentru prima oară sau îi știu de jumătate de viață. Indiferent de cîte ori m-am pîrlit pînă acum.

Adevărul stă printre degete

Încet-încet, am început să-mi transform pînza de minciuni într-una de încredere. Doar că s-a rupt de atîtea ori încît am ajuns să o cos la loc cu nonșalanță. Aidoma doctorului care a văzut atîtea fețe desfigurate încît accidente de se par plictisitoare și fiecare suflet pierdut e doar o nouă „mortăciune”. Cred că mă apropiez de zen. După minciună și încredere, m-am ascuns în nepăsare.

Cătălin HOPULELE

Cînd se sting felinarele

● cea mai mare bucurie și alinare este faptul că de mîine ne putem minți din nou

De mîine mă las de băut. De mîine scriu pentru licență. De mîine mă apuc de sport și-am să slăbesc. De mîine nu mai fumez. De mîine îmi sun părinții cel puțin o dată pe zi. De mîine nu mai ies nepieptănat și îmi fac patul i-

mediat ce mă trezesc.

În prima lui carte (**Crome Yellow**, 1921), **Aldous Huxley** critica societatea britanică a anilor '20 ca fiind una bazată pe ipocrizie. Însă speranța pe care o nutrea autorul englez folosind timpul trecut nu-și are rostul nici măcar acum. Ne mințim în fiecare zi, începînd cu cele mai mărunte lucruri și culminînd cu aspecte care ne guvernează însăși rostul vieții.

Ne mințim că trăim într-o democrație, cînd de fapt e un fel de capitalism urît parfumat; ne mințim că avem președinte, cînd el singur se numește „jucător”; ne mințim că vrem unirea cu **Basarabia**, dar ne uităm urît la un moldovean care nu vorbește cu același ac-

cent ca noi; ne mințim că ne pasă de **Roșia Montană**, dar citim în continuare ziarele care s-au vîndut ca niște traseiste pe un A5 de reclamă mincinoasă; și, în fine, ne mințim că ținem la tradiție și la „neamul românesc”, cînd nu știm cum să-i copiem mai mult pe americani.

Și cea mai mare bucurie și alinare este faptul că de mîine ne putem minți din nou. *Vor veni vremuri mai bune. Ies în stradă și se schimbă treaba. Mă duc și lucrez trei luni în Spania, pe 50 de euro lădița de usturoi, și mă întorc cu Mercedes și bani de casă. Mai rău de-atît n-are cum să fie.*

Aș îndrăzni chiar să spun că pe mulți însăși minciuna îi ține în viață. Nu știu cîți ar rezista dacă ar ști de dimineată că totul pentru ei e pierdut, că toate speranțele pentru care s-au trezit sînt doar visuri de om trist care s-a îmbătat.

Ioan STOLERU

Omul cu masca de tină

● era bun, dar viața îl învățase că nu trebuie să arate asta

Deși era mic la stat, era un om mîndru. Își purta propria personalitate ca pe-o mantie de purpură. Ștergea cu ea pe jos și peste toți cei care credea el că ar fi putut îndrăzni să-l calce pe coadă. Îi plăcea poza de om rău, sarcastic pînă în măduva privirii. Înainte să iasă din casă își ciufulea sprîncenele împreunate și-și împătura cutele fetei una peste alta. Nu rata nici o ocazie să umilească, să jignească. Fiindcă își permitea: el era prototipul omului care nu greșește niciodată și care are o părere avizată despre orice, întrucîmpirea perfecțiunii. Cînd cineva îndrăzneala să-l contrazică, se asigura că acel om îl va ține minte. Îl aștepta la cotitura oricărei vorbe, îi sancționa orice respirație, pînă cînd adversarul ceda. Vexat, își scuipa disprețul de la distanță. Maestrul nostru era și un om al gîndului și al acțiunii, o specie de o rară statură și finețe morală. Mereu prea sus, pentru micimea lumii.

Fiind mic la stat, era un om complexat. Propria personalitate îl apăsa ca un giulgiu de fier. Își tîrîia zilele, ca un om sfîrșit și lăsa cuțitele tuturor să-i pătrundă în suflet. Era un om bun, dar viața îl învățase că nu trebuie să arate asta. De-ar fi fost femeie musulmană, și-ar fi ascuns ochii după un vâl, să nu-i citească nimeni tremurul timid al pupilei. N-ar fi ieșit din casă, nici mort – numai gîndul la întîlnirea cu oame-

nii îi provoca atacuri de panică. De asta, nu rata nici o ocazie să se eschiveze de la orice interacțiune. Ar fi vrut să refuze politicos, ca să nu facă pe nimeni să se simtă prost. Credea că oricine știe și poate mai mult decît el, fiindcă lui nimic nu-i ieșea vreodată așa cum și-ar fi dorit. În orice conflict, ar fi cedat primul, lăsîndu-i celuilalt dreptatea de partea lui. Resemnat, ar fi întins mîna a respect și și-ar fi înclinat trupul a reverență. Fiindcă maestrul nostru era doar un om al gîndului, nu și al acțiunii, o specie de o rară statură și finețe morală. Mereu prea sus, pentru micimea lumii.

Laura PĂULEȚ

Uneori ne-ascundem după chipuri de lut

Nisip în ochi

● la amiază, oglinjoara este amabilă

Dimineata, oglinda minte fără să roșească. Numai eu mă încing cînd văd cum îmi trîntește în față toate coșmarurile cu care m-am luptat ani de zile. De obicei mă sperie cu un cap umflat și cu cîteva gutături, iar atunci înțeleg că obrajii atîrnă neobișnuit. Pe urmă, ca o șireată, mă întoarce împotriva ochilor. Îi prinde o dată bulbucăți și apoi, precum o cameră care redă aceleași imagini fără să se oprească, mi-i arată la nesfîrșit încordați de parcă sînt o broască și văd ciocul cocostîrcului înfîngîndu-se în piciorușul dinapoi. Tresar cînd dau de nas și simt cum, în smunceala aceea, rozaliul se lovește de etajera cu cosmetice, zgîrîind un pic din lustrul bătrînului sculptor, **Gepetto**.

La amiază, însă, oglinjoara este amabilă. Nu trebuie să mă retrag în cameră cu capul plecat pentru că perlele și-au făcut treaba, iar bronzul pare natural. Buzele sînt încărcate și totuși senzuale, iar ochii au revenit în matcă, după ce pleoapele au fost conturate cu creion și genele alungite cu rimel. În mare, nici o urmă de dezastrul de la ora 08.00 dimineata. Poate doar dacă o picătură de apă îmi atinge fața și atunci miracolul dispare. Se scurge, lăsînd urme asemănătoare unor șanțuri mici pe care ploaia le-a făcut într-un chip proaspăt lucrat în lut. Așa, cu fața lipsită de culoare și cu simțurile înnebunite, aud un îndemn înțelept de lîngă. Se pare că oglinda, speriată de ce vede, mă pune la încercare și îmi rostește să o sparg ca să netezesc cicatricile lăsate de otrăvurile care au dat lucire chipului cu cioburile ce o alcătuiesc. Numai atunci voi străluci la fel ca broscuța din poveste, chiar dacă broasca încă nu s-a transformat în regină.

Iulia CIUHU

Rețeta minciunilor albe

● și-a făcut efectul doctoria găsită pe fundul genții

Se oglindește în geamul pătat al tramvaiului cu încrederea reaprinsă. Lumina soarelui de la 3 după amiază îi pare mai curată și parcă nu-i mai traversează chipul atît de tăios ca dimineata. Își spune că acum e mai bine, că oamenii-s mai înțelegători, că șeful îi e prieten, iar viața ei e mai curată.

I se pare că e fericită și-n vitrinele pe lîngă care trece măgăoaia de fier se vede prăfuită, dar frumoasă. Nu-i mai bubuie capul, probabil și-a făcut efectul doctoria găsită pe fundul genții. A înghițit-o fără apă, ca după o rețetă de casă și știe sigur că i-a făcut bine. Două vorbe-n plus de la medic ar fi scuturat-o de bani, nu de durere. Și deși urăște toate femeile acelea care știu cel mai bine cu ce trece orice boală, de data asta ea are dreptate. Ea știe cel mai bine.

Pe „el” o să-l uite. De fapt, parcă l-a și uitat de cînd a schimbat vatmanul macazul la ultima stație. L-a lăsat în parc și pe el și toate cuvintele pe care i le-a spus înainte să

plece, voit și subit. Și cum ea a decis așa, tot ea o să treacă mai departe, cum trec acele ceasului unul peste altul pe cadran.

Are și timp. Îl ține închis într-însa așa cum tot înăuntru ține și tot ce-i, de fapt, adevărat la ea. Și nu, nu-i cu nimic mai blîndă lumina de la 3 decît sfîchiuirile soarelui din răsărit. Deși o ține strîns de frunte o durere sinistră, așteaptă ca ea să se stingă și să-i dea dreptate. Nu-i mai frumoasă ca de obicei, doar că ochii-i sînt atît de obosiți de plîns încît se uită-n cele mai îndepărtate bucăți de sticlă, ca să nu vadă brazdele de lacrimi siroindu-i, negre, pe obraji. „El” i-a spus să plece, șeful a sunat-o de curînd pentru că „poate are prea multe atribuții pentru cît e în stare să facă”.

Oamenii nu-s mai puțin ticăloși decît de obicei și nici ea nu e mai năivă. Ar vrea, însă, măcar o dată, ca minciunile amestecate-n colb de pe geamuri și vitrine să fie adevărate.

Anca TOMA

Ordinul motocicliștilor din Frăție

Cavalerii albi, călare pe sute de cai putere

Vindecați de microbul motociclismului

● Cătălin are 42 de ani și iubirea pentru motoarele pe două roți a primit-o ca moștenire

Își țin motocicletele ordonate ca pe un raft, într-un garaj înghesuit, mic, în care fac atmosferă niscaiva piese rock. **Oreste** surubărește cite ceva la o motoretă de-a sa de teren, care arată precum un schelet. I-a dezmembrat carcasa și o roată din față și acum s-a murdărit de vaselină încercând să strângă nu știu ce șurub. Își trage șapca de pe ochi și își scarpină cu podul palmei părul ciufulit, e uscățiv și când spune, cu privirea proptită în jos, că „astea îmi sînt hainele de garaj, eu normal port geacă din piele, exact ca motocicliștii pe care îi vezi duminică adunați în fața Casei de Cultură”, mai că nu îl crezi. Repară motociclete de când se știe, încă de la prima sa motoretă rusească, pe care a avut-o prin liceu. „Am avut sentimentul că niște fluturi mi se ridică din stomac prima oară când m-am urcat pe ea”, povestește tînărul curățindu-și încet vaselina de pe degete.

Cătălin are 42 de ani și iubirea pentru motoarele pe două roți a primit-o ca moștenire. „La mine e din tată-n fiu, a început de pe timpul lui Ceaușescu. Țin minte că tata mă ducea pe cîmp, lua o motocicletă de acasă și de acolo ne-o lăsa mie și fratelui

meu”, își amintește motociclistul ținînd brațele strînse la piept. **Cătălin** are un chip tînăr, este simplu la vorbă și de fiecare dată cînd discută despre motoare, se însufletește, dar preferă să lase amintirile într-una din cutiile acelea în care adună oamenii suveniruri.

„**Fițobikerii**” vor să pară ce nu sînt

Motocicletă are și azi, dar o ține acoperită cu o husă, ca să nu se prăfuiască, nu prea mai merge cu ea. Privește în gol cînd revine în prezent și vede cum arată motociclismul. „Ai observat că au apărut și motocicliștii de duminică, din aceia care se plimbă prin Copou într-o roată, noi le spunem «fițobikeri»; ei nu știu cu ce se mănîncă adevăratul motociclism, prin asta vor doar să demonstreze că sînt altceva”, spune **Cristi** mușcîndu-și buza parcă pentru a se abține din a spune mai mult.

Toate amintirile găstii „Motorex”, rămîn în garajul lor. Cînd încep a povesti, se întrec în istorisirii care mai de care și se încurcă unul pe celălalt în vorbe, dar rîd cu entuziasm cînd își

înfîlnirile lor se lasă cu urme negre pe asfalt și cauciucuri sfîrîind. Sînt uniți sub un jurămînt neros-tit, care îi strînge la un loc și îi aruncă în garaje ascunse unde își țin motocicletele învelite ca pe niște bibelouri. Serile de duminică pe care și le petrec în fața Casei de Cultură a Studenților sînt doar un semn discret cu ochiul pe care îl fac ieșenilor. Pentru că, altminteri, ei trăiesc pe drumuri, încălecați pe două roți.

aduc aminte de „Dilimanu’ care i-a aruncat motocicletă în tomberon lui Malaca” sau, cum spune **Cătălin** amuzat, de „Minuță care mi-a «furat» Oxfordul ăla verde”.

Cristi este „lupul bătrîn”, are 21 de ani de cînd merge cu motocicletă. Poartă părul lunguț prins la spate și e temperat în gesturi. Pare un părinte care se îngrijește ca fiii săi să aibă grijă de jucăriile din cutie, să nu le strice și să nu facă schimb cu alți copii. Doar că ei nu au niște simple jucării, ci din acelea pe care dacă le turezi, gonești ca vîntul și trezești toți vecinii. „Să vezi cum era cînd pe la patru dimineața porneau motocicleta în scară de bloc, cu filtrele scoase, ce zbîrnăială făcea. Dar asta a fost atunci, acum ei nu mai au microbul ăsta în sînge”, se consolează motociclistul cel mai vechi din garaj. „Da, într-adevăr, nu îl mai au. Că, practic, asta e, un microb. E ca și cum iubești pe cineva și nu poți să îl părăsești”, îngîmă **Cristi** căzînd pe gînduri.

Cristina BABI

Cu tușul în mînă, pe motor

● în sufragerie nu a avut covor de ani buni de zile, iar parchetul este mereu uns de uleiuri sau motorină

„Călare pe motoare” este melodia care i-a plăcut cel mai mult întotdeauna lui **Dragos**. Acum s-a plictisit de ea, dar nu și de viața pe două roți, la care nu ar renunța cu nici un chip. A făcut mai multe accidente decît își poate aminti, iar pe unele i le-au povestit prietenii, în timp ce el se-amuza copios de pe patul de spital. Si asta nu pentru că nu conștientizează pericolul, ci fiindcă „vezi tu, oamenii normali sînt plictisitori, ei nu se pot bucura din nimic în adevăratul sens, pentru că nu știu să trăiască la intensitate maximă.”

După ce-ai văzut moartea cu ochii, altfel mănînci o bucată de pîine sau fumezi o țigară”. Adunările de motoare nu le scapă sub nici o formă, iar calendarul lui este organizat în funcție de escapadele prin țară, pe motocicletă.

De tatuaje s-a apucat „prea devreme, n-aveam decît vreo șaptespe ani”, iar despre pasiunea pentru acul plin

de tuș a simțit pe propria piele „și la propriu și la figurat” cum creează dependență.

„**Michelangelo electric**”

A început simplu, ca un mic hobby și a ajuns să își transforme dormitorul în atelier de tatuaj, dotat cu ustensile dintre cele mai distincte și cu tușuri „de culori pe care le produceam foarte greu și care costau foarte scump. Pe mîini are diverse puncte colorate în zona încheieturii, „mai încerc tușurile și nu e profesionist să experimentezi culori pe client, așa că uneori a trebuit să testez pe mine”. Nu mai face tatuaje de aproximativ un an de zile, decît prietenilor. Spune că a învățat că arta asta devine foarte personală la un moment dat, „cînd nu mai vrei să însemnezi pe oricine”. Fumul de la țigara proaspăt aprinsă abia lasă să se vadă ochii negri mari,

● ei nu au niște simple jucării, ci din acelea pe care dacă le turezi, gonești ca vîntul ● pentru **Liviu Țigănașu** „motorul e o fabrică de amintiri pentru bătrîneți” ● a făcut mai multe accidente decît își poate aminti, iar pe unele i le-au povestit prietenii

Întelepciune măsurată în kilometri

● **Liviu** a ajuns la Brașov și a urcat să vadă Sfinxul cu motocicletă

„Sînt motociclist de la trei ani”, spune în glumă **Liviu Țigănașu**. Atunci, în ‘64, a făcut prima sa poză pe o motocicletă. Se afla într-o stațiune pe malul mării. De zece ani însă, s-a alăturat comunității de motocicliști și participă la întîlnirile acestora, iar în prezent este președintele asociației „Frăția motoarelor”. A înființat grupul pentru ca, sprijinit de prietenii pasionați de călătoriile pe două roți, să îi ajute pe cei mai puțin norocoși organizînd diferite campanii umanitare.

„Încerc să sprijin comunitatea cît pot de mult. De exemplu, întîlnirea «Motors» de anul trecut avea ca bilet de intrare o jucărie. Le strîngeam pentru tabăra de la Cîrci și pentru copiii de acolo”, spune motociclistul. Are părul grizonat, zîmbește mereu și l-ai putea ușor confunda cu **Irinel Columbeanu**. Seamănă cu acesta ca două boabe într-o păstaie.

Sculeni, ultimul drum

Pe lîngă campaniile de ajutorare, s-a implicat cu drag și de cîte ori a avut ocazia și în unele de conștientizare a pericolului la care se expun **bikerii**. „Cu toate că știi care sînt riscurile, acestea te fac de fapt să iubești viața. E un paradox”. Își amintește însă de ceva care îi întunecă privirea, senină pînă atunci. Continuă să-mi povestească cu ochii căutînd în ceașca de ceai cum faptul că un foarte bun prieten a murit „m-a făcut să-mi schimb viața, dar și opinia despre modul în care se merge cu motorul”. Brusc își ridică privirea în care scînteie amintirea camaradului de drum. „În memoria lui am făcut drumul de la Sculeni. Atunci am făcut cel mai liniștit traseu și pentru prima dată am văzut pe unde merg, am văzut peisajul. Mi-am dat seama de fapt cum

ar trebui să merg pe șosea”.

Pentru **Liviu Țigănașu** „motorul e o fabrică de amintiri pentru bătrîneți”. Își amintește cu plăcere cînd împreună cu alți 20 de bikeri a ajuns în **Brașov** unde a urcat pînă la **Sfinx**. „A fost o idee nebunească. Alții urcau acolo cu telecabina. Noi am ajuns pe motociclete”. Pe viitor

„Distanța parcursă îți schimbă percepția”

își dorește să treacă **Bosforul** înot. „Va fi în parteneriat cu membrii unei asociații de motocicliști din Turcia. Vrem să ne întîlnim la mijlocul strîmtoarei în semn de unitate”. Zîmbește, apoi se apleacă un pic peste masă și-mi face semn să mă apropiu. „Să știi că la motocicliști e ca în viață”, îmi împărtășește aproape șoptit. „Numărul de kilometri parcursi îți schimbă percepția. Pe cei tineri îi interesează direcția, drumul. Cei bătrîni ajung însă să fie interesați doar de destinație. Ca în viață”.

Andrei MIHAI

„A ajuns să își transforme dormitorul în atelier de tatuaj”

Dacă mi-aș da într-o zi seama că acela ar fi o mare p

● interviu cu fotograful Răzvan Voiculescu

Într-un timp, Răzvan Voiculescu era „fotografal scriitorilor”, mari autori își treceau chipul sub ochiul aparatului său. Într-o zi însă, și-a pus șaua pe motocicletă, s-a înarmat cu o cameră de fotografiat și a plecat să caute drumuri pe care să își lase primul urmele. Fără vreun țel sau jintă, pentru că niciodată nu i-a plăcut să știe dinainte ce îl așteptă sau ce urmărește.

A căutat să lase moștenire celor care vin imagini cu bătrâni de acum, cu satul în paragină, gol, căci doar cu astfel de imagini se poate împăca. Doar în durere găsește emoție și freamăt. Restul e bucurie – care ne face să nu ne gândim la nimic.

OPINIA VECHE: Faceți „fotografii” sau „poze”?

RĂZVAN VOICULESCU: Eu am zis mereu că fac fotografii. Din punctul meu de vedere, diferența dintre acestea două este că „poza” e rezultatul unui *click* pe care un om îl face cu un aparat în urma unei emoții de moment, ca să își aducă aminte de ceva – de la clasicele „nuntă” până la peisajul din **Malaysia** pe care l-a descoperit el –, iar „fotografia” este o pictură cu o pensulă foarte modernă.

Până la urmă, mă consider un pictor ratat și frustrat care nu are abilitatea de a ține o pensulă în mână ca să reproducă cu emoție ceea ce vede. Și dacă nu am putut studia pictura, am studiat fotografia, pe care nu o consider o artă inferioară, dar cu siguranță mai limitată.

O.V.: Dar dumneavoastră vă place să stați la fotografiat?

R.V.: Nu, recunosc că mă simt foarte incomod, nu e în natura mea să stau invers și atunci, îmi produce un disconfort, știind ce dificultate are cel care stă de cealaltă parte a aparatului. Mie fotografiile mi le face o doamnă pe care o știu de aproape 20 de ani și cu care mă simt confortabil. Că de fapt asta contează, trebuie să existe un confort. Exact ca în portretele mele, mai mult durează să mă acomodez cu personajul decât să îi fac fotografia. Pentru că din când în când îmi vine câte o somitate și e clar că se simte stingheră în fața mea, pentru că eu am o armă în mână și o

împușc tot timpul. Iar ea trebuie să înghită și să spună „bine, bine, dar trebuie să arăt cumva”, iar eu trebuie să o ajut printr-o discuție.

De multe ori îi invit să vadă prin aparatul meu, în spatele meu, în universul lor. Și atunci, eu vreau să îi eliberez de stres pentru că vreau să văd prin ochii lor ce se află în suflet. Nu în poziții filosofice. Uite, lui **Horia Patapievic** i-am făcut nu știu câte din astea pentru că așa a vrut el. Și i-am zis: „Horia, hai să îți fac și altfel” și mi-a zis: „Scuze, dar așa îmi place mie”.

O.V.: Sinteți „fotografal scriitorilor români” mai degrabă decât cel care străbate cu motocicleta drumuri neumblate?

R.V.: Nu, partea cu scriitorii a fost pentru că, într-o perioadă, au venit niște intelectuali la mine, începând cu **Patapievic** și le-am făcut fotografii. Dar a fost încorect pusă eticheta asta, pentru că nu le-am făcut multora și nici nu mi-am dorit enorm. A fost un moment, un an de zile în care am fost eu la dîșii sau ei la mine.

Eu sînt mai degrabă omul care se urcă pe motocicletă și o șterge de unul singur, „călăuza”. Dar pentru mine motocicleta este doar o bucată de fier, nu mă interesează în mod special. Am grijă să nu se strice, dar asta nu înseamnă că mă ocup ca dimineața să lucească. Ideea de a merge hai-hui și plăcerea de a descoperi locuri complet necunoscute, de care habar nu aveam că sînt la o aruncătură de băț de

locul unde eram cu o oră înainte – acestea sînt de fapt marile satisfacții pentru mine.

O.V.: V-ați cățarat vreodată într-un copac așteptînd fotografia perfectă?

R.V.: Nu, nu. Nici nu m-a interesat vreodată fotografia perfectă, ci doar să am forța necesară, pe care o pierd cîteodată, de a vedea pe cît de des posibil imagini nevăzute în mod normal un om care nu face fotografii nu le vede.

O.V.: Și pentru asta e nevoie de răbdare?

R.V.: Mai degrabă de multă concentrare. Aaa, că după aia trebuie să aștepti să se întîmple ceva, ca să prinzi, asta e partea a doua. Dar dacă nu ai văzut imaginea atunci, nu o mai vezi după aceea. Și mi se întîmplă cîteodată să trecă pe lîngă mine și eu să stau ca un bou și să nu văd nimic.

Marii noștri martiri, precum Coposu, erau niște „Tutankamoni” pentru mine

O.V.: Ansel Adams, un „geniu al fotografiei de peisaj”, cum spuneți chiar dumneavoastră, a descoperit mai întîi pianul, cînd avea 12 ani. Dumneavoastră ce descoperiți la acea vîrstă?

R.V.: Atunci îmi amintesc că am făcut o „sesiune foto” cînelui meu sîrind. Mă amuza să îl surprind în postura aceea, să îi studiez mișcarea cînd sare, ca o gazelă – deși cîinele meu era un boxer, deci nu semăna sub nici o formă – și am fost bucuros că l-am surprins cum sărea peste un bolovan cu urechile filfiind, dar după aia am uitat. Mai am și acum acele fotografii pentru că sînt singura dovadă că m-a pasionat pe mine ceva atunci; pentru că pînă prin ultimul an de liceu nu am mai pus mîna pe aparat. Nu am mai simțit nici o emoție.

O.V.: Atunci cu ce vă omorați timpul?

R.V.: Ca pe orice băiat de 12 ani, mă pasiona, cum mă pasionează și acum, schiatul. De fapt, era mai mult decît o pasiune. Știu că ajunsesem, la un moment dat, pe la 14 – 15 ani să fiu în lotul de juniori al **Bucureștiului**, apoi am început să predau schi copiilor, ceea ce fac și acum. Asta era o mare parte din viața mea, în sensul că descoperisem că este mai mult decît un sport, este și o acțiune socială. Pentru că, de exemplu, la atletism, te vezi cu unii și alergă și totul se întîmplă într-un oval de 400 de metri, schimbi trei, patru cuvinte, îți strîngi catrafusele și te duci acasă. La schi mi se pare mult mai complex, pentru că este o acțiune în primul rînd pe un domeniu neuzual al omului de oraș. Asta este prima mare diferență.

A doua este că, odată ce ești într-un context foarte special – muntele – automat înseamnă că ai mai multe pasiuni în comun cu cel cu care schiezi. Înseamnă că îți place ideea de munte, de frig, de alunecare, de a practica un sport care, imperativ, te socializează. Pentru că nu pleci de unul singur, tot timpul ai o echipă, te întîlnești cu alți oameni.

Un foarte mare cîștig al nostru, cei din generația trecută, este că la anii ăia ne-am hrănit cu foarte multă cultură, bine înșămîntată ca valoare. Dar atunci îți permitea și timpul, pentru că aveai forța a-

ceea a tînărului, iar eu am avut bafta să am și niște părinți educați care să îmi predea mai departe această educație și apoi să stau într-un climat al unui om care mîncă pe pîine cultură, atît cît o înțelegeam eu. Asta consider că a contat în tot ce înseamnă noțiunea mea despre anumite tipuri de valori în viață care s-au perpetuat.

O.V.: Dar ați simțit bucuria cuvîntului „familie”, cu toate presiunile politice de atunci?

R.V.: Da, chiar dacă tata a fost băgat în puscărie pe criterii politice. A fost un pluton cunoscut de studenți care au manifestat o săptămînă în '47 la abdicarea Regelui. Și erau prorgaștii care au ieșit în stradă și au strigat: „Nu se poate!”, iar tata a fost unul dintre ei. L-au prins și l-au băgat la bulău. Nu l-au ținut cu anii, au fost cîteva luni, dar l-au căsăpît bine în bătaie și pînă la urmă cu traumele astea rămîi sub o formă sau alta. Bine, nu se poate compara cu marii noștri martiri precum **Coposu** (n.r.: **Corneliu Coposu**, deținut politic sub regimul comunist), care sînt niște „Tutankamoni” pentru mine. Pentru că mi se pare fabulos ca după 20 de ani de puscărie gravă să ieși și să spui că i-ai iertat.

Consider că, provenind dintr-o familie care, încă de la generația străbunicului meu, are oameni cu studii superioare, orice am face, sînt lucruri care se transmit mai departe și care consider că au foarte mare însemnătate în educația generațiilor următoare.

Am fost crescut în ideea să o șterg din România

O.V.: S-a revărsat și asupra dumneavoastră povara pe care a dus-o tatăl?

R.V.: Cu siguranță. Ceea ce am simțit eu cînd am început să am noțiunea existenței mele, a fost că nu trebuie să îmi fac planuri în **România**, ci să plec. Nimeni nu putea să anvizajeze în anii '70, că peste 20 de ani avea să cadă comunismul. Noi credeam că mai vin măcar două generații la conducere, fiul lui **Ceașescu**, apoi nepotul lui, și așa mai departe. Că pînă la urmă, aveam exemplul chinezesc, unde își tot predau ștafeta. Dar la ei funcționează, pentru că sînt chiar buni muncitori. Sînt buni executanți, trebuie să le dai treabă pentru că e în spiritul lor. Aici nu e, noi ne gîndim „cum facem să aranjăm puțin, să fie mai simplu pentru mine, mai complicat pentru ăla, dar eu să fiu autorul, pentru că am muncit extrem de mult”. E trist, pentru că sîntem leneși. Sîntem un popor lenes.

O.V.: De asta ați și plecat atunci, la începutul anilor '80?

R.V.: Am plecat pe considerente politice. Am fost crescut în ideea să o șterg din **România**, să mă exprim liber și să îmi aleg singur viața, iar în anii '70 – 80, ce să îți alegi? Terminai o facultate și îți spuneau: „În satul cutare mergi și predai franceza” și acolo erau doi copii care nu știau bine nici măcar româna, darămite altă limbă. Asta era una dintre milioanele de utopii ale sistemului comunist, care nu ținea cont de ce era necesar, așa era directiva. Atunci normal că nimeni nu voia să muncească.

O.V.: Cum de nu v-ați agățat de

zgîrie-norii din **New York** ca să rămî-neți acolo?

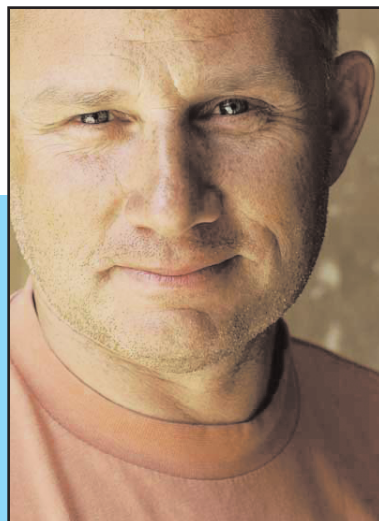
R.V.: America nu m-a atras niciodată ca țară de locuit, chiar deloc. În primul rînd pentru că ei sînt crescuți foarte diferit. Dacă ne uităm puțin la istoria americană, doar cu un spirit ca al lor puteai să faci în 250 de ani ce au făcut ei. Există nații care sînt de mii de ani și au rămas în urmă economic și ăștia în 250 de ani conduc lumea și nu pentru că au cîștigat la *jackpot* bani, ci pentru că au muncit și au muncit pe un sistem foarte drastic. Oamenii ăia așa sînt făcuți, să descopere, să cucerească, să construiască, să consolideze. Și atunci normal că pun osul la bătaie și vor să arate că sînt cei mai buni. Și din cauza faptului că sînt așa construiți, eu recunosc că sînt puțin cam drastici pentru mine. Adică, nu că îmi place să fiu mai molcom, dar parcă ei sînt cu un pas înaintea puterii mele de a spune ceva ca european.

Ca să spui ceva, trebuie să o faci șefului tău și ăluia dacă îi place de tine, te ascultă, dacă nu te place, te trimite acasă. Pentru că el are în răspundere *business*-ul unui investitor și el consideră că asta e linia. La europeni ești mai ascultat, vocata, atît la nivel social, cît și la nivel profesional, se face mai auzită, sentimentul este că ai cîțiva milimetri în plus de drepturi.

O.V.: Asta în primul rînd. Dar în al doilea?

R.V.: Păi, te mănîncă lucrul ăsta, ca european. Cei care se duc pentru că visul vieții lor este o casă cu două etaje și vreo două mașini mișto în față, au parte de confortul banal, iar cu acesta mintea umană se obișnuiește cel mai repede. Dar oamenii care își pun capul la contribuție, care au pretenții de la ei, încearcă să găsească alte căi ale rafinamentului care să stimuleze mintea și să facă plăcere. Nu știu, simplul băut al unui vin excepțional care poate costa și 300 de dolari sticla îmi dă seama că este precum citirea unei poezii minunate de-a lui **Edgan Allan Poe**. Însă și pe asta, ca să o înțelegi, trebuie să ai puțină cultură. Degeaba îl citești, că nu înțelegi nimic din el, nici măcar pe **Arghezi**, să zicem, că e mai digerabil. Ei bine, în zona asta, trebuie să ajungi la nivelul la care să îți faci plăcere să spui: „Asta este o poezie cu adevărat valoroasă și a produs o vibrație înăuntrul”.

Acolo e o societate construită foarte mult pe principiul „*Just do it*”. Ei, uite de asta nu m-a atras **America**, deși recunosc

„De fapt am un țel, momentul pierdere pentru mine

lescu

că oricînd mi-aș petrece încă șase luni acolo, chiar să muncesc și să văd foarte multe locuri, pentru că **America** este foarte darnică. Dar nu am cum să fac asta, decît dacă am descoperit țitei în spatele curții.

Pentru mine, cel mai important rămîne drumul

O.V.: Cum arată un instantaneu al României din perioada în care v-ați întors definitiv?

R.V.: Nu mai diferit decît în prezent. Sigur că acum **România** e puțin mai ordonată, dar atunci era o formă foarte satirică a unui **Turn din Babilon**, pe care nu aș putea-o reproduce fotografic. Semăna cu reprezentările lui **Escher** (n.r.: grafician olandez ale cărui lucrări au ca puncte de plecare iluziile optice) ale **Turnului** în care sînt foarte frumos jucate în multe trepte, planuri, subplanuri, cu diverși omuleți; compozițional este magnifică, dar în același timp te ametește, îți fură ochii.

Pînă la urmă, era normal ca românii, după 50 de ani în care li s-a spus ce să facă, să fie confuzi, dîndu-și seama că trebuie să facă ei totul. Și de aici toată mișcarea asta *browniană* (n.r.: mișcare spontană, haotică a unor molecule de lichid sau gaz), care nu avea nici un fel de început, nici un fel de sfîrșit. Așa am văzut-o eu plastic.

O.V.: Spuneți că în Dobrogea ați văzut drumuri care nu duc nicăieri, dar pe care oamenii locului le străbat zilnic. Ale dumneavoastră unde duc?

R.V.: Sper că nicăieri. Este un răspuns cît se poate de sincer. Pentru că nu îmi doresc să am țeluri. Eu am un drum pe care încerc să îl dovedesc la fiecare lucrare de-a mea. Pentru mine, drumul rămîne cel mai important. Unde duc, nu mă interesează, dar nu înseamnă că nu îl am. Vreau să am sentimentul că în fiecare zi am mai înaintat, am mai înțeles ceva din extrem de puținul pe care aș putea să îl înțeleg.

Dacă mi-aș da într-o zi seama că de fapt am un țel, momentul acela ar fi o mare pierdere pentru mine, deoarece nu doar că nu îmi doresc să îl știu, dar sînt convins că ar fi o mare dezamăgire. Asta pentru că toate marile expectanțe sînt fără un țel. Eu nu cred că sîntem construiți ca să avem scopuri în viață. Pentru că familia, copilul, nu sînt țeluri, ci drumuri. Eu mai departe nu văd.

Este, conform legii geometriei, unghiul de fugă. Unghiul infinitului pe care cu cît înaintezi, cu atît vezi cum ți se deshide șoseaua. Nu întîmplător se spune, tot în geometrie, că acele două paralele, se înfîlnesc la infinit. Finalul meu este infi-

nitul? Care este acela? Complet neimportant.

Sigur că aș putea să am un scop, acela de a-i vedea pe părinții mei sănătoși cît mai mult sau să am cîțiva oameni în jur pe care să îi văd împliniți. Nu vreau să văd durere, mă afectează durerea, cu toate că eu cred că prin durere înțelegem lucrurile, nu prin cele de fericire. Dar nu doresc nimănui care se respectă să zică: „Acela e țelul meu”, pentru că nu cred că știe care este de fapt.

O.V.: Dacă Dobrogea este „Începutul lumii”, care este sfîrșitul ei?

R.V.: Tot Dobrogea. Și albumul foto din cealaltă perspectivă ar arăta exact la fel. Nu aș schimba nimic pentru că pentru mine ele sînt sinonime. Este o noțiune foarte vagă asta de „schimbare”; cînd se schimbă? În timp? Care timp? El are o valoare diferită pentru fiecare. Și atunci, consider că proiecția mea de început este proiecția mea de sfîrșit.

Eu nu am vrut să tratez evolutiv acest aspect, din simplul motiv că nu este un subiect potrivit și nu mai vreau să fac un alt album despre Dobrogea. Mi s-a mai propus, primul a fost destul de bine primit și am avut o ofertă de la cineva care mi-a zis: „Îți finantez eu încă un album”, dar i-am spus că eu nu mai fac asta niciodată. S-a terminat, asta trebuie să rămînă așa pentru mine. Și cred că așa cum l-am perceput atunci, a cunoscut maximum de valoare. A doua oară ar fi ca și cum ai privi un film. Dacă ai văzut unul la o anumită vîrstă și ai înțeles niște substraturi, să nu te aștepti ca peste zece ani să ai aceeași emoție. Nu doar că tu nu mai ești deloc același, dar vei avea și un complet alt punct de vedere, așadar riști să fii dezamăgit, să îți perturbe memoria minunată de atunci.

Poate că la capitolul imaginii statice – fotografie – este mai simplu deoarece văd că am evoluat într-un anumit fel și emoția parcă se maturizează.

Satul românesc moare urît

O.V.: Credeți că așa și-a imaginat Duiuliu Zamfirescu „Viața la țară”, exact ca în fotografiile acestea?

R.V.: Pînă la urmă, „viața la țară” este un organism viu care este în perpetuă mișcare, schimbare. Dintre cele zece albume ale mele, cinci sînt despre asta, pentru că vreau să fac parte din acei cîțiva care din propria lor interpretare immortalizează pentru generațiile viitoare ceea ce ele nu or să mai vadă.

Exact ca în anii '50, în statele vestice, cînd modernizarea a venit ca un fel de tăvălug și diferența dintre state și orașe era că aveau mai puține case și viață culturală. Dar altfel, ei, ca grad de civilizație, erau

„Nu îmi doresc să am scopuri. Eu am un drum pe care încerc să îl dovedesc la fiecare lucrare de-a mea.”

asemănători. Față de **Franta**, unde tîranul stătea la el și **Parisul** sau **Lyonul** erau într-o complet altă lume, decalajul era foarte mare. Și la noi, acest așa-zis progres face același lucru. Nefericirea la noi este că sînt legi care ne permit să nu mai conservăm nimic și efectiv toată lumea poate construi cum are chef. Și atunci satul românesc moare urît față de satele țărilor vestice unde oamenii au fost mai deștepti și au zis: „Da, construiți, dar faceți-o tradițional. Pe dinăuntru faceți ce vreți voi, dar pe afară, nu”. Vine un turist și vrea să vadă ce înseamnă istoria unui popor pînă la urmă.

La noi, tînărul care a plecat de la țară și s-a dus în **Italia** să muncească, a trimis bani în **România** și i-a trimis lui taică-su o fotografie cu o casă care i-a plăcut lui de acolo și taică-su, cum a interpretat el poza, a zis: „Constructorule, cam așa să-mi faci”. Și asta a mai schimbat el niște ferestre, ca să fie mai mari și ies niște erori care sînt plantate ca niște plombe în sate. De asta spun că moare tot ce era mai frumos, natural, simplu, acel bun-simț de arhitectură, de construcție, care era făcută fără școli, cu un simț al tîranului, al esteticului, foarte frumos, de altfel. Spre exemplu, bojdeucile astea, culmea, aveau niște proporții care veneau dintr-o matematică interioară a omului.

O.V.: Dar tîranul a rămas același?

R.V.: Nu, nu, Doamne ferește. Să terminăm cu **Miorita**, pentru că nu mai este sub nici o formă valabilă. Acum tîranul nostru este foarte chitit, foarte smecher. Nu neapărat în sensul urît, dar are o doză acolo. Că ici-colo am găsit niște suflete angelice, asta e altceva.

O.V.: Deci nu ați mai înfîlnit oameni ca „nea’ PuIU”, de o sinceritate nedismulată.

R.V.: Mai sînt ca el, dar s-au diminuat. Iar pe nea’ **Puiu** l-am cunoscut acum vreo 15 ani, avea urechile mai blegi ca ale mele și era ca la 15 ani, deși avea vreo 60 – 70. Îl întreba lumea cîți ani are și el răspundea: „Opt, opt și-un pic”, „Hai, mîi, Puicule, nu te uiți la tine?”, „Așa mi-a zis mama, că am opt ani”. Și era îmbrăcat de

iarnă, cu un fular enorm și erau 35 de grade afară. Și dacă îi ofereai o bere, nu refuza. M-am îndrăgostit de el pentru că avea un tip de inocență a unui om pe care îl vezi la marginea unui sat, neîfînd urît îmbrăcat, ci foarte simplu, răpîugos, așa, dar destul de curat și avea o privire naivă într-o lume care se mișca foarte rapid în jurul lui.

Din bucurie nu înțeleg nimic, ci din durere

O.V.: Seamănă cotiturile ulițelor cu formele imperfecte ale unei femei?

R.V.: Nu chiar, virajele acelea la care te referi nu sînt de fapt decît niște curbe ale liniei, pe care cred că le avem în subconștientul nostru matematic, care creează un fel de armonie, de echilibru, atunci cînd urmărești cu privirea o mișcare. Exact ca în filmul „American Beauty”, în scena în care tînărul care se uită cum, într-un colț de casă, vîntul întoarce o pungă. Asta este nudul pentru mine. Punga aceea are un joc, un vals fabulos, o linie pe care o desenează și care, printr-un joc natural al mișcării, are ceva din structura armoniei noastre. Ele, mai departe, duc spre expresivitate. De asta am spus că nu mă interesează să lucrez vreodată cu modelele. Pentru mine ele sînt deja „îmbolnăvite” de noțiunea „orice, în afară de naturalete”. Ori eu exact asta vreau. Adică, am lucrat cu niște femei (unele dintre ele nu aveau feminitate) la care am văzut ceva acolo, un șold anume, o curbă a sîinului, care erau foarte speciale. Foarte puține nuduri la mine au chipuri, pentru că fața te influențează.

Nudul poate să fie la fel de bine și un portret, important este ce îți transmite, pentru că eu vreau să te facă să te gîndești. Vreau ca un nud să fie o judecată a unei armonii sau a unei non-armonii voite de mine.

O.V.: „Pictorialele mele sînt foarte spectaculoase tocmai pentru că sînt foarte banale”, spuneți într-un interviu. Atunci unde stă ascunsă amprenta dumneavoastră?

R.V.: Trebuie să te gîndești la o inversare între expectanță și ceea ce vezi. Întotdeauna cele mai fabuloase lucruri în viață sînt cele simple. Însăși fericirea noastră se raportează la lucruri simple. Așa e și cu fotografia, cel puțin pentru mine. Nu caut spectacolul din ea, caut o poveste, dar care trebuie să fie simplă.

De ce să nu recunoaștem că, într-o viață așa-zis modernă, avem miliarde de lucruri complet inutile în apartamentele noastre de care de multe ori am și uitat. Asta ne duce către nicăieri. Nu putem să trăim. De aceea invit mereu oamenii să se întoarcă la simplu. Le spun: „Duceți-vă la țară, împrieteniți-vă cu un tîran, bateti-i la ușă și poate plecați de acolo puțin mai bogați, că ați avut o discuție simplă despre pămînt și fructele lui cu un om care v-a eliberat de o energie de care nu aveți nevoie”.

O.V.: În albumele personale se regăsește mai degrabă pierzania, golul. Găsiți mai mult farmec în acestea decît în freamătul citadin?

R.V.: Păi da, acolo înțeleg ceva. Din bucurie nu înțeleg nimic, ci din durere. Cred că mai degrabă bucuria este dată să fie extrem de trecătoare, Slavă **Domnului**, că așa îi dăm valoare, față de durere, cu care muncim, pentru că nu este confortabilă. Iar asta ne face să judecăm, să analizăm lucrurile, să încercăm să înțelegem ce este cu noi. Atunci devenim un pic mai deșteptînd sîntem bucuroși, nu ne gîndim la nimic, ci doar la prostii.

O.V.: Spuneți că sînteti precum „Călăuza” lui Tarkovski. Adică cel care găsește drumul pentru ceilalți sau cel care mereu se caută pe sine?

R.V.: Cîte puțin din fiecare. Da, îmi place să iau oameni și să-i ghidez, să le sugerez să vadă niște lucruri. Este decizia lor dacă vor să o facă pînă la urmă. Dar spun asta în primul rînd pentru că mă caut întotdeauna și Slavă lui **Dumnezeu**, nu mă găsesc, cea ce mă face foarte fericit. Asta îmi dă energie să mă caut și mîine.

Cristina BABII

De la filosofie la aviație

Fie că este vorba de parașutism, planorism sau aeromodelism, instructorii de la aerodromul din Iași au grijă să deschidă cutezătorilor neînfricați ai norilor o porțiță către ieșirea din monotonia de zi cu zi. Aceștia nu au reușit doar să creeze campioni naționali și internaționali, ci au ajutat și la formarea celor care le-au călcat pragul ca oameni. Dintre aceștia, mulți ajung să câștige medalii la concursuri naționale, dar majoritatea au reușit să-și îmbine pasiunea cu muncă, dînd la schimb combinezonul de parașutist pentru uniformă de ofițer sau halatul de medic.

Ca să îl găsești, trebuie să te uiti către nori. Acolo vei întâlni cea mai mare parte a instructorilor **Aeroclubului „Alexandru Matei”** din Iași. De sus, clădirea pare cît o minge, sutată cu prea mult zel dinspre **Stadionul „Tinerețului”** ce și-a găsit loc în mijlocul cîmpului, răstăcită pe cărările bătute de vreme de pe dealul **Abatorului**.

După ce trec de poarta mare și grea din plasă de sîrmă și de cei cîțiva maidanezi întinși la soare pe iarbă, dau de biroul comandantului. **Sorin Constantin Enghel** e exact așa cum ne imaginăm piloții de luptă, cu mustață, ochelari de soare circulari cu rame subțiri, geacă de fiș și ton ferm. A rămas loial aeroclubului din **Iași** încă din liceu, cînd urma cursurile de parașutism. Astăzi încearcă să transforme ambiția și pasiune tinerilor care frecventează clubul, în performanță. Îl întreb dacă și mai aminteste de primul său salt și începe să rîdă. „Îți mai amintești de prima dragoste? Cam așa e și cu primul salt, nu poți să-l uiti. Nu poți să descrii emoția pe care o ai la al X-lea sau și la XV-lea salt. Numai acolo sus îți poți da seama cum e.”

Origini și țeluri

Ca tradiție, comandantul îmi spune că în **Iași** s-a dezvoltat întîi planorismul, care trimitea oameni în aer încă de prin 1912, cu un planor al elevilor **Liceului Național**. Mai apoi, în 1938 cînd s-au pus bazele aeroclubului, au luat naștere și primele inițiative ale parașutismului. Nici zborul cu motorul nu a fost ignorat, însă lipsa resurselor și a unui teren adecvat a dus la dispariția sa între timp. Și nu e ușor să rezisti cu fondurile pe care le ai, mai ales cînd sponsorii evită să facă parteneriate. „Nu vād reclama mai frumoasă în a sări cu parașuta și a vedea că un parașutist aterizează și scrie ceva pe parașuta lui. Cred că toată lumea citește ce scrie pe parașuta lui, nu ? Ei, oamenii de afaceri nu înțeleg chestia asta”, spune instructorul. Singura finanțare pe care o primesc este de la bugetul de stat, existînd locuri gratuite pentru cei care

Clubul pentru nomazii cerului

• Cristi a venit în mod regulat, vara stătea cîte 12 ore, antrenîndu-se de trei ori pe zi • aceste machete nu sînt de pus în vitrină, ci sînt menite să răzbată văzduhul

vor să facă parașutism sau planorism, cu vîrsta între 16 și 22 de ani. Însă, în ciuda dificultăților, centrul a reușit să scoată sportivi apreciați la nivel național și să câștige premiul pentru aeroclubul anului cîțiva ani la rînd în 1999, 2000, 2001 iar ultima oară în 2007.

Sorin Enghel îmi spune cu mîndrie că, în 2008, au participat, în premieră pentru **România**, la campionatul mondial de parașutism din **Olanda**, unde, deși au avut niste rezultate modeste, au ajutat la stabilirea unui record european la suprapunere (n.red.: parașute așezate una peste alta, formînd un diamant sau un romb, în funcție de numărul de persoane) care mai este valabil și acum. „Noi am participat în 2008 cu parașute cu care s-au concurat în anul 1980, la aceeași probă. Ca să vă faceți o idee, adică te duci la Formula 1 cu trabantul”. Pe rafturile din spatele său stau nenumărate cupe și trofee obținute de sportivi de-a lungul vremii la tot felul de competiții naționale și internaționale, dar puține dintre ele sînt recente.

În aer crești mai repede

Una dintre cauzele pe care mi-o explică bărbatul pentru panta descendentă a rezultatelor este îmbătrînirea membrilor din lotul județean, „în sensul că nimeni nu-i mai poate bate, nimeni nu mai are frica că cineva le poate lua locul și nu mai dau randament, nu încearcă să urce mai departe”. De aceea, dar și din cauza resurselor și a dorinței de a ridica ștacheta mai sus, numărul de locuri subvenționate este limitat, partajarea făcîndu-se în urma unui test teoretic. „Nu-i ca la facultate, am luat și merg mai departe. Dacă ai luat examenul ăla nu înseamnă neapărat că și mergi să zbori. Sus, pot să intervină alți factori psihologici. Poate să intervină blocajul și ți-a sters tot hardul, nu mai știi nimic”, a spus bărbatul.

Pe ușa micului birou intră **Codrin**, unul dintre cei doi gemeni ai comandantului, fericit că astăzi nu a mers la grădiniță și că stă alături de tatăl său, care-și dorește ca măcar unul dintre copii să moștenească pasiunea. Ori de la mama, ori de la tata. Domnul **Enghel** îmi dă de înțeles că, la fel precum în orice sport, aviația te ajută să te maturizezi. De aceea, acesta preferă să antreneze copii de la vîrste mai mici și să-i pregătească nu doar pentru competiții, ci și pentru viață. „Aviația în general, piloții, și parașutiștii, chiar și aeromodeliștii clădesc caractere. Păi, gîndiți-vă

că vine un copil mic la șase-șapte ani și se apucă de aeromodele. În primul rînd că-și ocupă timpul cu ceva, nu stă pe calculator, nu-și pierde vremea prin fața blocului, învață cum să construiască o aeronavă. Poate e doar o joacă, dar fără să vrea învață aerodinamica, învață legile fizicii, cînd el nu știe să calculeze sau să scrie. Și ajunge în momentul în care vrea să devină pilot sau parașutist, cu multe lucruri pe care deja le știe.”

De aceea, instructorul îmi zice că cei care reușesc de mici să treacă de aceste probe, primesc la vîrsta de 16 ani permisul de sărit, care, din punctul de vedere al maturității, este mult mai important decît un carnet auto, deoarece ceea ce ei învață jos de la sol, nu poate fi repetat dinainte. Și aici intervin o serie de riscuri, dar acestea sînt calculate și adesea știi exact la ce anume te supui – spre exemplu vremea de afară, sau efortul fizic pe care-l depui. „Dacă faci o comparație între cîți își rup gîtul cu mașinile, cîți își rup gîtul cu băutura sau cu drogurile, nu cred că-s la fel de mulți ca la noi. Da, s-a întîmplat să-și sclintească piciorul sau chiar să și-l rupă, dar asta se întîmplă și pe stradă. Cobori din autobuz, ai călcat strîmb, sau aluneci pe gheață și ți l-ai rupt”, spune **Sorin Enghel**. Printre cei care s-au format la aeroclubul „Alexandru Matei” se numără piloții de la **TAROM**, soldați din armată, medici, sau chiar și un profesor universitar de la **Politehnică**. Acesta din urmă a venit de pe vremea cînd era elev, încercînd pe rînd parașutismul și planorismul. În prezent, el este membru al lotului județean, reprezintă **Iașul** în competițiile naționale și, mai mult, acesta și-a cumpărat și propriul său planor.

Știința avioanelor în miniatură

De cealaltă parte a complexului, într-o cameră destul de încăpătoare ce servește drept atelier pentru pasionații aeromodelelor, instructorul și mecanicul **Eugen Ciurariu** lucrează din zori. Acesta, cu o pilă în mînă, aduce cîteva rețușuri unei aripi de avion, care va fi folosit pentru cursa la clasa F3B (Aeromodelul cu modele telecomandate, în interiorul unor spații delimitate). Pe pereții din jurul nostru stau aționate zeci de avioane în miniatură, sau aeromodele, după cum sînt ele ai bine cunoscute, cu măriri diferite și povești aparte. Pe me-

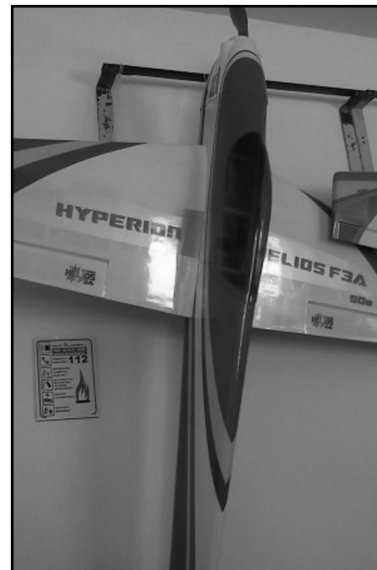

Singurul motor de la aeroclub lansează în aer planoarele

se zac menhine, pile, imagini cu avioane, borcane cu clei, șipci din lemn și fel de fel de alte instrumente electronice. Bătrînul încă își mai aminteste de cum a ajuns prima oară la cercul de aeromodele și, deși acesta a terminat **Facultatea de Filologie**, pasiunea l-a îndreptat înapoi către ingineria machetelor. Îmi povestește că nu doar cei mici îi pășesc pragul, ci și oameni mai în vîrstă sau chiar pensionari. Duminică dimineața este de obicei ziua în care acestia se întîlnesc, fie că-s veniți pentru sportul de performanță, fie pentru relaxare.

Iar pentru el, adesea, cel mai mare impediment în construirea unui model este timpul, care variază în funcție de ce vrei să asamblezi. „De exemplu, vezi aici macheta unui avion care a zburat după Primul Război Mondial, Morane Saulniere 35. Pentru a realiza o asemenea machetă care trebuie să corespundă întru-totul avionului real, ai nevoie de cîteva luni bune de documentare, uneori chiar șase, după care mai lucrezi aproape un an la realizarea machetei. E o muncă migăloasă, însă plină de satisfacție”, spune bătrînul în timp ce-și pregătește altă pila. Mai poți să-ți cumperi și modelul neechipat, pentru o sumă nu tocmai mică, dar care îți permite să te apuci mai rapid de zbor. Cît mă plimb prin cameră, casc ochii la fiecare jucărie, iar domnul **Eugen** chicotește în timp ce-mi dă de înțeles că aceste machete construite nu sînt de pus în vitrină, ci sînt menite să răzbată cerul.

Cît despre competiții, bătrînul acoperit de rumeguș îmi spune că, deși încă sînt la început, membrii clubului au reușit să obțină rezultate onorabile, în special la categoria captive, în care trei avioane în miniatură comandate prin cabluri de oțel trebuie să se întrecă într-o cursă de 100 de ture, la care singurul mod în care-ți poți depăși adversarul este pe sus sau jos. O altă categorie interesantă la care aceștia au participat este cea de lupte. „Două modele care au de coadă aționate o panglică, se luptă. Cel din spate trebuie să-i taie banda celui din față și așa mai departe.” Mecanicul zîmbește și, cu o mîndrie trădată de ochi, îmi povestește despre unul dintre juniorii care a participat și a obținut rezultate la mai multe competiții, printre care cupa **Moldovei** și campionatul național. **Cristi Sandu** le-a lăsat o impresie plăcută celor de la club prin modul în care a crescut în dibăcie atît de rapid, într-o perioadă atît de scurtă de timp. El a reușit ca, într-o lună de zile, să treacă de la un model mic la unul mult mai mare, stăpînind o serie întreagă de scheme noi, dar și mai dificile.

De pe peretele micii încăperii, aeromodelele își iau zborul

zbor, îl mai foloseam doar pe la bunica. Și după ce am văzut că aici zboară mai multe aparate ca al meu, într-o zi am venit și eu. L-am folosit, totul a fost ok, și m-am întîlnit și cu domnul profesor care m-a adus aici”. De atunci, **Cristi** a venit în mod regulat, iar vara, cînd era în vacanță, stătea chiar și 12 ore, antrenîndu-se de trei ori pe zi.

În spatele nostru, bateria de la planorul teleghidat s-a terminat de încărcat și băiatul pregătește modelul pentru antrenament. Iesim afară pe cîmp, stabilim direcția din care bate vîntul și ne pregătim de lansare. Din cîteva apăsări de butoane de pe telecomandă pentru a-i porni motorul, instructorul aruncă planorul înainte și acesta se urcă către cer. Cîteva clipe mai tîrziu, apare și **Codrin**, curios să vadă ce se întîmplă. Încearcă să ochească pasărea din plastic, dar nu reușește. Degeaba încearcă domnul **Eugen** să-i arate unde e, căci baiatul se entuziasmează și, după ce se învîrte de cîteva ori în jurul nostru cu brațele întinse, exclamă rîzînd: „Uitai-vă și la mine! Eu pot să zbor mai bine”.

Julian BÎRZOI

Cristi a învățat toate schemele cu dibăcie

Trafic de cultură

O zi și o noapte cu 6.000 de cărți peste Prut

Ne-am pornit pe la 9 jumate dimineața, să avem timp să ajungem în toate cele trei sate din raionul Florești. Aici am mai fi poposit pentru câteva ore, întrucât primarii ne așteptau cu dans, muzică, momente culturale și copii fericiți că au cărți în limba română din care pot învăța literatură, gramatică, biologie și istorie. Apoi am fi plecat spre Universitatea „Alecu Russo” din Bălți, cu încă un lot de cărți de drept, istorie politică, diplomatie, medicină, psihologie și economie politică. Am trecut cu bine de vama românească, dar ne-am împotmolit de cealaltă parte, unde ni s-a spus că avem „prea multe cărți”. Lăsând la o parte termenii și argumentele juridico-administrative care ne-au fost prezentate, treaba a sunat cam așa: „Aici orice faptă bună se plătește”.

Pe la 10 ajungem în vama **Sculeni**, unde sîntem informați din start că nu putem trece cu „atîtea cărți”, de parcă avem alcool sau țigări. Scăpam cu bine de vameșii români, care însă ne-au avertizat că-s slabe șansele să avem același noroc și cu cei moldoveni. Aici, după ce am prezentat lotul de carte, aflăm că trebuie să mergem la șeful de post vamal să discutăm cu el. Respectivul spune că suma la care sînt evaluate cărțile este prea mare și că ne trebuie un document de la **Ministerul Educației**, semnat de

Sub greutatea volumelor au cedat și cutiile

Ministerul Muncii, care să ateste lotul ca fiind ajutor umanitar și implicit să fie scutit de taxe. În baza acestui document, ne poate face actele de import pe donație. „Noi am spus că acum un an am trecut cu aproape 5.000 de cărți și nu au fost probleme la vama Albă”, îmi povestește **Constantin**, președintele **ATRAG**. El și cu **Igor** poartă negocierile și încep să dea telefoane. Stăm, îi așteptăm și pe cei de la **Ministerul Educației** să termine de mîncat, că i-am prins în pauza de masă și pînă la urmă primim un fax de la **Ministerul Culturii**, întrucât bibliotecile sînt în subordinea acestuia și au hotărît că este cea mai potrivită instituție să ne ajute. Tot nu este de ajuns, acum ne trebuie și un act de la **Direcția de Învățămînt** a raionului de unde sînt liceele la care vrem să mergem. Cu ajutorul unui primar îl obținem și pe acesta. „În momentul în care l-am prezentat, șeful de post își dă seama că nu poate face acte de import pe donații pe direcția de învățămînt. Era deja ora 5 sau 6, cînd nici un angajat de stat nu mai e la servicii ca să ne emită alte acte”, îmi mai spune **Constantin**.

Soldat involuntar

Șoferul a fost agitat și oarecum speriat tot drumul. „Completați caietul ăla de sarcini mai repede, dar cu scris frumos” și „nu ieșiți din mașină, că nu le convine ăstora de la vamă”, ne tot avertizează. Cu toate astea, stă cu noi și pare că se alătură indirect acestei mici lupte, ca un infim război rece, spunîndu-ne „eu știu cum e cu comunistii, doar am trăit atîția ani în perioada aia”. Să tot fi trecut vreo șase ore de cînd stăm în vamă și văd

în dreapta noastră un domn pe la vreo 50 și ceva de ani și cu a sa nevastă făcînd o manevră. Au fost întorși de către vameși pentru că aveau prea multe kilograme de varză în spate, așa că s-au înțeles cu alt tip care aștepta să treacă să îi dea lui jumătate din marfă, să se întâlnească după ce au trecut frontiera și să-și ia varza înapoi, cel mai probabil lăsîndu-i și lui un mic tribut. „Eu stau cu voi pînă dimineață. Cine vrea, pleacă acasă și dimineață cînd vă întoarceți aici mă găsiți”, ne spune iar șoferul, cînd vede că situația nu se îmbunătățește, în ciuda eforturilor, cu nimic. La un moment dat își trage basca peste ochi și-i închide. Știe că mai avem de stat, dar ne asigură că nu doarme. Doar așteaptă.

Cu cît stăm mai mult, cu-atît începe să-mi semene povestea cu cea din **California Dreamin’**, în care un șef de gară cu porniri comuniste nu vrea să lase să treacă un tren cu echipament NATO doar pentru a-și demonstra autoritatea locală. „Eu nici nu cred că se face import de bunuri care o să fie donate”, îl aud pe **Constantin** vorbind la telefon, după ce am aflat că ne mai trebuie și un document de *brokeraj*. Ațipesc la loc.

Trezirea

Pînă la urmă, problema se rezolvă – după 12 ore de stat în vamă, în frig, ploaie și fără mîncare, cum se rezolvă orice în lumea asta – cu un telefon. Unul la **Ministerul Educației**, unul la **Ministerul Culturii**, încă unul la **Ministerul Muncii**, încă câteva zeci pe la prieteni și cunoscuți, „relații”, în că unul la un consilier al unui politician cu ceva influență la **Chișinău** și, dintr-o dată, soluția salvatoare. „Treceți pe la marfă, să vă cîntărim.” „Nu mai numărați cărțile, băieți, luați-le așa, la ochi, și lăsați-i să treacă”. S-au dat atîtea telefoane că nici noi nu știm care a fost cel decisiv, ăla care a înclinat balanța în favoarea noastră și ne-a ajutat să trecem granița. „Ideea e că pînă la ora asta știe cam toată Moldova de noi și se fac presiuni foarte mari asupra vămii, de nu mai știu cum să ne lase și ce porțiță în legi să găsească să trecem”, mai spunea **Constantin**. Și chiar știe toată lumea de noi, și băieții de la **Duty Free** ne iau peste picior cînd intrăm în magazin: „Ce faceți, băi, contrabandiștilor?”.

Odată ce trecem de vama moldovenească pornim cu viteză spre raionul **Florești**, neștiind dacă mai e acolo cineva treaz care să ne aștepte sau dacă s-a culcat, cum ar fi fost și firese,

- șoferul a fost agitat și oarecum speriat tot drumul
- îmi pare că aventura asta are toate ingredientele unei povești bine scrise

toată lumea. Dar noi tot gonim, iar cutiile pe care le-am dosit în spate încep să cadă sub greutatea cărților, de e nevoie să punem câteva în strîmtul cu-loar dintre noi.

Îmi pare că aventura asta are toate ingredientele unei povești bine scrise. Dacă în primul sat abia am cunoscut-o pe doamna primar, am lăsat cărțile și am plecat, în al doilea am stat ceva mai mult de vorbă și am mîncat pe grabă o bomboană (tot aici am găsit și mere roșii pe biroul „catedră” al doamnei primar, fost profesor de limba română), în ultimul s-a schimbat, fără ca vreunul dintre noi să se aștepte, foaia. Pe la 1.30 dimineața, **Igor** dă un telefon. „Ne scuzați că vă deranjăm la ora asta, dar noi venim cu cărțile la dumneavoastră, dar cum să vă găsim?”. Primește niste indicații de la primarul proaspăt sculat din somn și ajungem în vreo 15 minute la **Consiliul Sătesc Primăria Bahrinești**.

Aici ne întâmpină doamna **Elena**, contabil șef, și doamna **Tania**, paznic de noapte și ghicitoare în timpul liber. Nu e lumină în fața clădirii, dar cele două femei se mobilizează imediat. După ce schimbă becul, **Tania** îl dă **Elenei** pe cel ars „na, pune-l la număr”. E noroi, așa că facem un fel de covor din cartoanele cutiilor goale pînă la intrarea în primărie, unde cărăm pe rînd cărțile împachetate în ambalaj de țigări **Carpați**. „Luați și din alea de jos, că-s de istorie, din alea faine, și de literatură, importante”, îl mai aud pe **Igor** cum dă indicații. Aici împărțim cărțile rămase pe două mese – una pentru satul **Bahrinești**, una pentru **Universitatea din Bălți**. Cînd să plecăm, doamna **Tania** ne trage pe cîțiva de mîncă: „Dar voi ați stat toată ziua în vamă și pe drum și n-ați mîncat nimic, nu? Da’ nu se poate să plecați așa, găsim noi niște lapte de casă și un pahar de vin să vă dăm.”

Și în cîteva minute se apucă **Elena**

de tăiat roșii la borcan și de turnat chefir în cînuțe mici, de un crem familiar, în timp ce **Tania** pune cîteva sticle de vin pe biroul camerei în care ne-am înghesuit cu toții ca niște copii entuziasmați. Îl aducem și pe șofer și începem a povesti. **Tania**, femeie „născută sub avioane”, care vorbește într-o combinație de rusă cu română și al cărei soț crește trandifiri și îi vinde aici, în **România** sau în **Rusia**, pe unde poate, ne ghicește viitorul folosind niște calcule complicate pe baza datei de naștere și ne dă sfaturi de viață. Toate astea în timp ce bem vin și chefir și molfăim din colțuri de piine proaspătă și roșii la borcan.

Gropi și zbucium adormit

Terminăm poveștile, roșiile și vinul și doamna **Tania** ne urează „Dumnezeu să vă ierte, eu o să mă duc acasă să deschid cartea la o rugăciune tare scumpă mie”. Ne-a mai rămas o sticlă de vin de la cele două femei, cîteva cărți pe care nu am mai apucat să le împărțim pentru că am ajuns așa tîrziu și două pachete de biscuiți și un salam luate de **Igor** și **Constantin** la primul stop. Mîncăm, bem și povestim în timp ce mașina sare și se zguduie peste gropile din drumul înapoi spre **Iasi**, uitînd că nu am apucat să mai vedem vreun copil dar bucurîndu-ne totuși că am fost ca un fel de **Moș Crăciuni**, venind tîrziu în noapte și lăsînd cadouri unor prichindei care vor afla de ele abia a doua zi, dimineața. Iar **Constantin** își aduce aminte de cum îi povestea bunicii că, acum mulți ani, „mergeau noaptea la biserică la slujbă, să boteze un copil sau să facă o faptă bună, feriti de ochii lumii, pe ascuns” și simte că într-un fel le-am călca și noi pe urme.

Ioan STOLERU

Naveta cu manuale

Pentru al patrulea an la rînd, studenții din **Asociația Tinerilor Români din Afara Granițelor (ATRAG)** au strîns cărți în limba română pentru sate din **Republica Moldova** ale căror școli au nevoie de acestea. În 2009, au fost adunate prin campania „Trimite o carte peste Prut” aproximativ 5.000 de cărți, însă din cauza piedicilor puse de serviciul vamal, aceștia nu au reușit să le aducă la destinație. După eforturi considerabile, prima localitate care a primit un astfel de ajutor a fost **Mihuleni**, raionul **Soldănești**. Au urmat **Mirești**, **Lăpușna** și **Sărata Galbenă** din raionul **Hîncești** și patru localități din stînga Nistrului: **Cosnița**, **Corjova**, **Dorotcaia** și **Grigoriopol**.

În acest an, au fost adunate aproximativ 6.000 de cărți din partea **ATRAG**, **Universitatea „Petre Andrei” din Iași** și asociația **ASTRA Iași**, iar transportul pînă în **Republica Moldova** și înapoi a fost asigurat de către **Departamentul Românilor de Pretutindeni**. După 12 ore de stat în **Vama Sculeni**, insistențe, telefoane la cinci dintre cele

La drum, călare pe cărți

16 ministere și la alți oameni influenți de la **Chișinău**, vameșii i-au lăsat pe tinerii basarabeni să treacă granița cu cărți pentru satele **Elizaveta**, **Mărculești** și **Bahrinești** din raionul **Florești** și **Universitatea „Alecu Russo”** din **Bălți**.

Podul de carton peste Prut

Teatru și carte, cu sedilă

În perioada 30 – 31 martie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași împreună cu Institutul Cultural Francez au organizat cea de-a XVII-a ediție a Zilelor Francofoniei. Ediția de anul acesta a fost celebrată printr-un colocviu de două zile, numit „La francophonie problematique”, (n.r. Francofonia problematică) care a reunit conferințe, sesiuni de comunicări și spectacolele artistice. Principalii invitați ai evenimentului au fost dramaturgul Matei Vișniec și ambasadorul Franței în România, Excelența Sa, Philippe Gustin. Odată cu această sărbătorire a francofoniei, s-au aniversat și „rădăcinile comune ale țărilor care au îmbrățișat-o”.

„Francofonia nu este doar o limbă, ci o stare a spiritului pe care o trăim în fiecare zi”. Aceasta a fost ideea în jurul căreia invitații și-au conturat discursul pentru deschiderea celei de-a XVII-a ediții a **Zilelor Francofoniei**, „La francophonie problematique”. Odată cu conferința de lansare a evenimentului care s-a desfășurat timp de două zile au fost delimitate și principalele două dimensiuni ale acestui fenomen. Pe de o parte culturală și pe de altă parte economică.

Prima dintre acestea poate fi explicată, după cum a susținut și rectorul **Universității „Alexandru Ioan Cuza”**, prof. univ. dr. **Vasile Isan**, prin afirmația filosofului **Virgil Nemoianu**, care consideră că „ceea ce poate salva spiritul uman este comunicarea între culturi”. Astfel, **Zilele Francofoniei** devin „necesare pentru

De Zilele Francofoniei, pasiunea s-a jucat la Iași

● au fost discutate diverse teme sub forma unor sesiuni de comunicări

a conserva o anumită identitate culturală și pentru a afirma că sînt capabile să hrănească dialogul între culturi aflate la diferite distanțe”. Mai mult decît atît, spațiul francofon este caracterizat de importanța componentelor de geopolitică și economie, în cadrul cărora țara care face prima mutare este **Franța**. Despre aceasta însă, noul ambasador al **Hexagonului în România, Excelența Sa Philippe Gustin**, susține că „trebuie atrasă nu doar prin limbă sau cultură, ci și prin investiții, mai ales în România, unde mediul afacerilor este în plină dezvoltare”.

Totodată, **Excelența Sa** a marcat cei 50 de ani de la înființarea **Asociației Membrilor Ordinului „Palme Académique” (AMOPA)**, prin oferirea celei mai vechi decorații academice, pentru întreaga activitate, prof. univ. dr. **Norina Fornă**, decanul **Facultății de Medicină Dentară de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași**.

La mesele rotunde

Principalul moment al primei zile dedicate francofoniei a fost conferința susținută de poetul și dramaturgul român **Matei Vișniec** care a mărturisit cu pasiune celor din **Aula Mihai Eminescu** de la **UAIC** că „Rădăuți este centrul universului, acolo unde se află arborele sacru”. Scriitorul a vorbit despre impactul lecturilor din perioada copilăriei și a adolescenței făcute în biblioteca municipală, care au creat adevărate „socuri culturale”, determinîndu-l să adopte din atitudinea diferiților filosofi sau a unor personaje. De atunci se identifică cu eroul lui **Dumas, D'Artagnan**, și acum „încă mai am ceva din spiritul muschetarului”.

Dacă toate aceste amintiri au fost evocate și receptate pe măsura umorului cu care au fost spuse, faptul că

Matei Vișniec a vorbit despre impactul lecturilor din copilărie

România este oglindită în mass-media franțuzească cu focalizare pe anumite subiecte negative „hoți, țigani, orfeline pline cu copii”, a fost primit în sală cu un rîs amar. „Nu este corect ca România să fie cunoscută în Franța numai prin trei sau patru subiecte negative. Atunci, de multe ori le zic jurnaliștilor că țara noastră este mult mai bogată în subiecte negative. Chiar le sugerez că, dacă vor, pot vorbi cu Guvernul român să le pună la dispoziție o listă cu toate aceste probleme pentru că, dacă vor diversifica subiectele vom apărea și noi ca o țară normală, altfel, văzuți numai din prisma a patru chestiuni, apărem ca o țară anormală.”

În afară de teza susținută de scriitorul român stabilit la **Paris**, pe parcursul celor două zile au fost discutate și alte teme care definesc francofonia sub forma unor sesiuni de comunicări. Astfel, cadre didactice, specialiști, studenți și participanți din public au prezentat argumente și poziții care au avut rolul de a stabili identitatea, complexitatea și interdisciplinaritatea acestui curent, văzut ca o lume în continuă formare.

Pe scenă

După-amiezile **Zilelor Francofoniei** au fost sărbătorite alături de invitatul special al evenimentului, **Matei Vișniec**, în săli de spectacol, acolo unde creativitatea umană se transformă în artă. Pasiunea pe care directorul companiei „Delegare et CIE”,

Moustapha Aouar, a pus-o în recitalul de poeme „Orașul cu un singur locuitor” susținut la **Biblioteca Centrală Universitară** pe 30 martie, s-a simțit în public ca o izbucnire a naturii. Interpretul francez care ne-a citit din poeziile postmoderne ale lui **Matei Vișniec, Lucian Vasiliu** sau **Nichita Danilov** a fost pe scenă ca un vulcan care s-a trezit după sute de ani și și-a reluat activitatea cu o intensitate la care nimeni nu se aștepta. Astfel, versurile urlate, șoptite, cîntate și acompaniate de chitară și contra-bass au demonstrat că limba franceză are o muzicalitate specială care relaxează spiritele, înălțîndu-le.

Tot exaltat a fost jucată, a doua seară, la **Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași**, și piesa dramaturgului **Matei Vișniec** „Negustorul de timp” în regia lui **Ovidiu Lazăr**. Personajele de pe scenă au conturat povestea unui bărbat de vîrstă a doua care nu își mai regăsește liniștea în familia sa, motiv pentru care își vinde timpul (și nu viața) unui „afacerist” specializat. De pe scaun, din poziția de spectator, efectul de scurgere a timpului s-a simțit la propriu, fără ca acesta să treacă cu vederea decalarea momentelor zilei, deoarece pe lîngă faptul că ceasurile din decor funcționează și se roteau continuu, scena se mișca în timp ce un reflector o însotea, la fel cum pămîntul se învîrte în jurul soarelui.

Iulia CIUHU

LENTILA DE CONTACT
A LUMII

Sinteza cu accent britanic

● Gâdea a vorbit româna ca Iliescu engleza

După ce l-a avut invitat pe **Mihai Răzvan Ungureanu, Mihai Gâdea** a difuzat, în ediția de luni a emisiunii „Sinteza zilei”, un interviu cu **Tony Blair**, cel care a ocupat funcția de prim-ministru al **Marii Britanii** pentru mai bine de zece ani de zile.

Răzvan Dumitrescu a prezentat, cînd i-a făcut introducerea lui **Gâdea** în platou, invitațiile pentru cei din **PDL** la „Sinteza zilei”, pe care ei, membrii partidului, niciodată nu le onorează. Acesta ar fi și motivul pentru care postul de televiziune **Antena 3** a primit sancțiuni din partea **Consiliului Național al Audiovizualului**.

Gâdea nu scăpase încă de accentul britanic atunci cînd a intrat în emisie, astfel că în prima parte a emisiunii a vorbit româna ca **Iliescu** engleza, cu un accent fals și chinuit. Una dintre întrebările adresate lui **Blair** a fost „care sînt cele trei lucruri pe care le-ați face dacă ați fi prim-ministru al României?”, la care răspunsul primit a fost „Romanian politics is for you, not for me” (n.r.: „Politica românească este pentru voi, nu pentru mine”), reacție întemeiată dacă ne gîndim la **Tony Blair** ca la unul dintre cei mai bine plătiți oratori în probleme de politică și strategie economică.

După ce **Gâdea** a demonstrat incertitudine și lipsă de fermitate în moderarea propriei emisiuni în ediția în care l-a avut invitat pe **MRU**, a fost rîndul lui **Tony Blair** să-i spună că problematica referitoare la aderarea **României** în zona euro este de „middle school economics” (n.r.: economie de școală generală). „Sigur că este benefică poziționarea de acceptare în cazul României a zonei euro, dar să v-o și asumați”, a completat acesta.

În a doua parte a emisiunii, invitat a fost președintele **Uniunii Social Liberale, Victor Ponta**, care a afirmat sub impulsul momentului că „am învățat că trebuie să fac politică de la **Adrian Năstase** și cum să o fac de la **Tony Blair**”, urmînd să spună apoi că „PDL-ul își permite să facă acum ce mai poate, ca să vină **USL**-ul după alegeri să rezolve problema”, cu certitudinea cîștigării alegerilor care vor avea loc în toamnă. Întrebat de **Gâdea** dacă nu crede că **PDL**-ul se va folosi de **Articolul 103 al Constituției**, care prevede că negocierea premierului se realizează cînd președintele cheamă „partidele” la consultări și nu „alianțele”, **Ponta** a răspuns că nici însuși președintele nu crede asta. Cu un asemenea electorat, întrebarea pe care **Gâdea** a uitat să o adreseze înainte este cine va cîștiga alegerile.

Livia RUSU

Din presa vremii

Fostul lider al **Partidului Democrat Liberal (PDL)**, **Sorin Frunzaverde**, și-a dat demisia sîmbătă, 31 martie și urmează ca luni, 2 aprilie, să se retragă și de la conducerea **Consiliului Județean Caraș-Severin (CJCS)**. Acesta și-a făcut publică intenția de a candida pentru același fotoliu în **CJCS** însă din partea **U-**

Primăvara cade Frunzăverde

● retragerea politicianului din PDL a atras și alte demisii

niunii Social Liberale (USL), încă de miercuri. Motivul pe care fostul pedelist l-a invocat a fost cel al unor conflicte cu conducerea actuală a **PDL**-ului. Acesta a fost apreciat de **Valeriu Tabără** ca nefiind „un motiv de bază al plecării sale din partid. Sigur, ca administrator la nivel județean, dînsul simțea mai bine pulsul primăriilor, dar mie mi se pare nefundamentată decizia” (**Mediafax**, miercuri, 28 martie).

Într-un articol de pe **Antena3.ro** din aceeași zi, se spune că „democrat-liberalii speră ca plecarea prim-vicepreședintelui partidului să nu aibă efect de avalanșă”. Însă retragerea lui **Frunzăverde** din **PDL** a atras imediat după sine și alte demisii, înclinînd balanța puterii din **Parlament** în spre forța de stînga. „Alături de el se

pare că sînt și 42 de primari care vor pleca, dar și doi deputați și un senator de Caraș-Severin. La un simplu calcul, reiese un total de 65 de senatori pentru coaliția de guvernare. Așadar, locul întii ca raport de putere în Senat revine **USL**-ului, care numără 67 de senatori”, arată același articol.

Reacțiile din partea conducerii **PDL** au apărut imediat după declarația lui **Sorin Frunzăverde** de miercuri. Președintele partidului, **Emil Boc**, a declarat despre acesta că „și-a abandonat și a trădat două crezuri scrise și nescrise ale pedeliștilor adevărați. Primul este chiar în imnul partidului și spune: «Vântul bate, apa trece, pietrele rămân»” (**Gîndul.info**, duminică, 1 aprilie).

Nici președintele **PDL Suceava, Gheorghe Flutur**, nu găsește între-

leaptă decizia fostului lider al partidului. Deși consideră că plecarea acestuia este „regretabilă”, el îl critică totuși pentru că „nu se pleacă la greu. Este din punctul meu de vedere o mișcare greșită cu care nu o să fiu de acord și nu o să-l înțeleg niciodată pe **Sorin**” (**Evenimentul Zilei**, vineri, 30 martie). Tot el a subliniat, sîmbătă, că partidul său „«nu cade, nu se înclină și nu cedează», indiferent de ce frunze cad. «Sîntem mașinărie electorală cea mai importantă»” (**Mediafax**, duminică, 1 aprilie).

Decizia fostului lider **PDL, Sorin Frunzăverde**, de a se retrage din fruntea partidului, a atras așadar după sine alte aproape 50 de demisii din **Parlament**, slăbind puterea partidului aflat la guvernare. Surprinzător că celor rămași la putere nu li se pare aceasta o problemă.

Cristina BABI

Ole, ole, am scăpat de OTV!

S-a spart Oglinda Poporului

Dan Diaconescu a pățit-o din nou. Întrucât a continuat după diverse amenințări și sancțiuni să difuzeze publicitate Partidului Poporului, a primit pedeapsa cea mai dură: înjumătățirea licenței audiovizuale. Astfel, mai OTV mai are voie să emită doar pînă la 28 septembrie 2012. Avem de a face cu o încălcare a libertății de exprimare sau cu o victorie a demnității și a bunului simț asupra tabloidizării presei și a societății românești?

Indira CRASNEA

„Nevrozele” OTV se pot regenera, nu este sfîrșitul poveștii

• dureros de actual este ca standardele impuse prin autoreglementare să fie respectate

Clubul Român de Presă a fost consecvent și fără echivoc critic, în timp, față de ceea ce se numește și promovează canalul OTV. Decizia CNA de înjumătățire a licenței de emisie a fost finalul ușor de prevăzut al unui „drum” al OTV presărat cu numeroase sancțiuni, între care și o retragere a licenței de emisie – în 2002.

Dispariția din peisajul mass-media a OTV nu este și sfîrșitul nevrozelor existente, induse și întreținute de acest canal de televiziune. Într-un viitor apropiat, se pot regăsi manifest sau în subtext în alte mass-media. Însă, o îngrijorare imediată pentru cei care sînt observatori atenți,

echilibrați și influenți ai vieții publice ar trebui să fie faptul că există o asociere între OTV și un partid politic. Dacă este să dăm crezare sondajelor de opinie, acest partid va intra în **Parlament**.

Viața, dispariția și poate regenerarea OTV în alt context readuc în actualitate, pentru jurnaliști și public, discuțiile despre limitele și modul lucid, responsabil de folosire a libertății de exprimare, standardele scrise și nescrise ale ocupației de jurnalist și importanța creditului pe care un public avizat îl acordă jurnaliștilor.

Dureros de actual este ca standardele impuse prin autoreglementare să fie respectate și șefii editoriali să

• dacă este să dăm crezare sondajelor de opinie, acest partid va intra în Parlament • dacă vrem să ne bucurăm de libertatea de exprimare, trebuie să respectăm cadrul care o permite

fie cei dintîi care să impună această conduită. Altfel, oricînd, se vor găsi politicieni – mulți dintre ei îndoienici ca persoane publice, dar care au pîinea și cuțitul – care ne vor amenința cu o lege a presei făcute de ei, chiar dacă spun, mîeros, că o putem face noi. Dar să decidă tot ei.

De asemenea, dureros de actual este ca în redacții, jurnaliștii cu experiență să fie repere profesionale și jurnaliștii tineri și talentați – sînt mai mulți decît se crede – să fie susținuți puternic. Mai mult ca oricînd, puterea exemplului personal trebuie să acționeze.

Altfel, oricînd un OTV ar renaște. Și cine își dorește asta? Nu cei buni, talentați și onești dintre noi.

părea personajele care au dus la ascensiunea postului-garsonieră la rang de fenomen și de partid. Cu certitudine, vor fi invitate de alte televiziuni.

Cît despre murmurul pseudo-lectorat care se aude în jurul subiectului OTV, să fim pe pace. Sînt scenarii și rețete specifice perioadelor electorale. Fumigene. Dacă viața democratică din **România** este amenințată de un partid-garsonieră, e un semnal că trebuie să ne implicăm mai mult în viața cetății. Toți sîntem egali cu **Elodia**. Orice ar însemna asta.

„Și tot n-am aflat ce s-a întîmplat cu brînzeturile Del”

Tudor Călin ZAROJANU

Sub altă umbrelă

Înainte de orice, țin să spun că închiderea unui post de televiziune (sau a altui canal mass media), chiar dacă perfect justificată, nu poate fi pentru mine un motiv de bucurie. Fie și măcar pentru că mă gîndesc la cei care lucrează acolo, inclusiv personalul tehnic și administrativ, oameni a căror singură viață e că s-au chinuit să-și găsească un loc de muncă, pe o piață media și așa muribundă.

OPINIA VECHE: Reprezintă această sancțiune în vreun fel o îngrădire a dreptului de exprimare?

TUDOR CĂLIN ZAROJANU: Contrar impresiei generale, dreptul la liberă exprimare este limitat chiar prin legislație, începînd cu **Constituția**. Și e normal să fie așa! Calomnia, minciuna, propaganda extremistă, insulta sînt doar cîteva dintre lucrurile interzise în societățile cele mai liberale și permissive cu putință. E foarte ușor – dar și jenant – să te ascunzi în spatele acestei sintagme pentru a încerca să justifici orice. În al doilea rînd, există (totuși!) legile bunului simț, chiar dacă nu sînt prevăzute în normele CNA. În al treilea rînd, există aceste norme. OTV și-a „căutat-o cu lumânarea”, și nu într-o zi, punctual, accidental - ci aproape permanent. De data aceasta a fost vorba despre propagandă politică (argumentele invocate în apărare, din care am aflat că **DD** n-ar fi membru al partidului **DD!**, au fost ridicele), dar nu putem uita că în tre-

cut același post a fost sancționat și chiar închis din alte motive. Deci, nu, nu este niciun fel de îngrădire abuzivă a dreptului la exprimare.

O.V.: Va reuși Dan Diaconescu, folosindu-se de imaginea martirului, să acumuleze și mai multă simpatie din partea poporului?

TCZ: Da, probabil că **DD** va profita de împrejurare. **Gheorghe Becali** a ajuns europarlamentar pentru că fusese reținut, cu cătușe la mîini. N-aș folosi totuși sintagma „simpatie din partea poporului”, pentru că nu cred în sprijinul de masă al **PPDD** și sînt circumspect cu relația sondaje – rezultate electorale. Mai mult ca sigur, **PPDD** va intra în **Parlament** și, poate, va participa la niște jocuri politice. Mai mult de atît, însă, nu m-aș încumeta să afirm. Vom trăi și vom vedea.

O.V.: Va rezolva suspendarea OTV ceva concret, din punctul de vedere al populației?

TCZ: Aplicarea legilor trebuie să fie necondiționată nici măcar de utilitatea măsurilor. Nu iei o anume decizie doar dacă e eficientă – o iei dacă e cea corectă. Nu, nu cred că suspendarea OTV va rezolva ceva concret. Probabil se va reînființa sub alt nume și sub altă umbrelă – doar a mai făcut-o! În același timp, cred că este esențial ca, oricînd e posibil, să existe semnale că nu poți face orice fără teama nici unei sancțiuni. Altfel spus, nu sper că **DD** o să se schimbe, dar sper să se schimbe publicul.

Ionuț CODREANU

România nu se otevizizează

• ar trebui să ne hotărîm de ce sîntem așa vehemenți; ne pasă de etica jurnalistică? În acest caz, ar trebui decimate instituțiile de presă din țară

În dimineața zilei de 18 martie 2009, în studioul matinalului „Zori de Zi”, difuzat de postul de televiziune OTV, moderatorii au fost nevoiți să intervină într-o dispută în care erau implicate Sexy Brăileanca și Roxy Manelista. Trei luni mai tîrziu, Roxy Manelista, mult după miezul nopții, tot la OTV, se implica într-o altercație cu numita Ana-Maria. Actele de violență fizică și verbală au fost repede ascunse telespectatorilor OTV, care au fost invitați să urmărească o declarație înregistrată și, probabil, șocantă a Oanei Zăvoaranu.

Personajele și situațiile descrise sînt cît se poate de autentice. Desigur, putem pune la îndoială sinceritatea prestațiilor, dar riscăm să alunecăm într-o tiradă estetică. Și nu sîntem puțini cei care ne angrenăm în procese publice de demonizare a OTV-ului. Dezbatările sînt, de fiecare dată, predictibile. Care sînt limitele libertății de expresie și ale bunului gust? Salvați **România** de otevizare! Și tot așa.

OTV nu poate fi suspectat de lipsă de autenticitate. Și-a arătat ingredientele de la prima emisie. Rețeta a rămas aceeași, doar personajele și platourile s-au mai schimbat, în funcție de agendă sau în funcție de buget. Omul-emblema pentru

OTV, **Dan Diaconescu**, merită invidia celorlalți actori de pe piața media. A reușit să facă bani cu materialul clientului. În acest caz, vorbim despre un segment de **România** pe care nu-l înțelegem, dar îl judecăm. **Roxy Manelista** este cetățean român. Nu știm dacă este la zi cu taxele și impozitele (în semn de prețuire față de patrie), dar știm că a ajutat, după posibilități, un alt cetățean să prospere și să crească în notorietate. E drept, **Roxy** nu a avut același succes precum **Sexy Brăileanca**. Cea din urmă a alimentat ratingurile mai multor posturi de televiziune, cu bugete și discursuri mult mai glamour.

În toată povestea cu închiderea OTV, ar trebui să ne hotărîm de ce sîntem așa vehemenți. Ne pasă de etica jurnalistică? În acest caz, ar trebui decimate instituțiile de presă din **România**. Ne pasă de morală publică și valorile neamului? De acord, să suspendăm, la pachet, și mandatele unor lideri politici contemporani.

Este nedrept și puțin irațional să afirmăm că societatea se otevizizează. Poate că, dimpotrivă, OTV-ul s-a românizat cu o părțică din țara asta. Nu degeaba s-a numit, inițial, **Oglinda TV**. Programele OTV sînt o oglindire a unei **Români** care nu poate fi negată sau boicotată. Dacă întrerupem emisia OTV, nu vor dis-

Ioana AVĂDANI

Dilemele mele

Sînt unul dintre cei – extrem de puțini – care a protestat public în 2002, cînd CNA a decis retragerea licenței OTV. La vremea respectivă, i se reproșau OTV-ului „repetatele încălcări, unele de o gravitate extremă, ale Legii audiovizualului nr. 504 / 11.07.2002, în special prevederile art. 40: „Este interzisă difuzarea de programe care conțin orice formă de incitare la ură pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex sau orientare sexuală”. Picătura care umpluse paharul răbdării CNA (nici acela prea adînc, la vremea aceea) fusese o intervenție în direct a senatorului **Corneliu Vadim Tudor**, lider al **Partidului România Mare**. Atît de furibund fusese Tribunalul ca însuși președintele țării scrise CNA-ului, cerîndu-i să intervină întru restabilirea legalității. Ceea ce s-a și întîmplat. Intervenție, adică.

Am protestat atunci, împotriva vîntului, pentru ca mi se părea o măsură brutală, periculoasă și care contrazicea principiul liberei exprimări, chiar dacă respecta litera (în vigoare) a legii.

Zece ani mai tîrziu, același CNA impune aceleași televiziuni (mă rog, în scripte e o altă companie, dar **Măria** e aceeași, pălăria diferă) o sancțiune la fel de dură – și zelul protestatar nu mi dă ghes. Mo-i fi muiat, mă întreb? De ce oare mi se pare justificată decizia CNA-ului – cînd, vorbim, în fapt, de reducerea la tăcere a unui radiodifuzor, chestie gravă, serioasă, de rău augur pentru libertatea de exprimare?

Scandalul din 2002 a adus o schimbare în bine. În trena sa, s-a schimbat legea astfel încît „încălările repetate” să fie sancționate gradual. Și au fost. Nu toate, nu drastic, nu toate la fel de drastic. Dar există o gradare, cu siguranță. Ceea ce a scos la iveală o la fel de graduală nepăsare față de sancțiuni, față de lege, a tuturor radiodifuzorilor. În campania electorală trecută nu a existat televiziune cu acoperire națională care să nu fie sancționată – și cele mai multe au

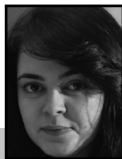
preferat să accepte sancțiunea și să continue cum au început. Ceea ce ne lasă pe noi, observatorii și telespectatorii lor, să credem că avantajele eludării legii sînt mai mari decît sancțiunile de la CNA.

OTV a adoptat dintotdeauna această atitudine sfidătoare. Dar ceea ce în 2002 părea frondă, în 2010 – divertisment îndoienic, arată în 2012 a dispreț față de lege, de orice lege, față de ceilalți care înțeleg să o respecte. Și sîntem azi siliți să punem în balanță libertatea de expresie și funcționarea statului de drept și să ne întrebăm dacă merg una fără cealaltă.

Nu îmi place deloc ideea înjumătățirii licenței unui radiodifuzor. Nu mă bucură de fel că s-a ajuns la asta. Nu am sentimentul acela de pace interioară pe care ți-l dă convingerea că „s-a făcut dreptate”. Dar îmi tot repet că dacă vrem să ne bucurăm de libertatea de exprimare, trebuie să respectăm cadrul care o permite. Că libertatea nu înseamnă nimic fără responsabilitate și că sfidarea unora poate să afecteze libertatea tuturor.

Vlad ODOBESCU este senior editor la revista „Opinia veche”

Ionela SĂVESCU este reporter la cotidianul „Evenimentul zilei”

Andrei UDIȘTEANU este reporter special la cotidianul „Evenimentul zilei”

Paula SCÎNTEIANU este senior editor la revista „Opinia veche”

Jurnalul unui oarecare

Rugăciuni profesioniste

● acatistele doamnei

Doina sînt așadar un soi de formulare, unele mai speciale, scrise de mînă

Oricine poate să creadă, să creadă fierbinte și să facă mii de cruci regulamentare, de sus în jos și de la dreapta la stînga. Însă cine vrea să obțină un beneficiu concret de pe urma credinței sale – o împlinire în plan profesional sau personal, un rău pentru dușmani – trebuie să apeleze la doamna **Doina**. În fiecare zi de marți, dumnezei așteaptă aproape de intrarea în **Biserica de la Curtea Veche**, în dreptul **Hanului Manuc**.

Ajutorul divin poartă ochelari și are părul scurt, ondulat; sîde pe un scaunel, într-un grup mai mare de femei. În mînă are un teanc de acatiste gata scrise în mijloc: „... (nume) Se roagă la Maica Domnului, Domnul Iisus Hristos, Sf. Anton, pentru iertarea păcatelor, sănătate, sporul casei, dezlegarea de blesteme, de fărmece, de duhuri rele, ferirea de accidente”. Acatistele doamnei **Doina** sînt așadar un soi de formulare, unele mai speciale, scrise de mînă și fără ștampile. Se completează cu numele solicitantului de favoruri cerești, precum și cu cele ale beneficiarilor de rugăciuni. Doamna **Doina** întreabă scurt: „Nume de botez!” și așteaptă cu pixul în mînă, ca un polițist dător de amenzi.

La o adică, doamna **Doina** poate veni în întîmpinarea dorințelor credincioșilor cu o listă mai lungă, în care aceștia să bifeze după pofța inimii. La cerere, adaugă în josul paginii alte solicitări de natură sufletească sau materiale. Pentru cine nu știe să-și personalizeze cererea, doamna **Doina** pune de la ea: „succes în carieră”, „liniște în familie”, „pace sufletească”. Cică publicul larg cam asta solicită și, la urma urmei, prinde foarte bine o liniște în familie sau o pace sufletească din oficiu.

După aceea, doamna **Doina** zice că trebuie să încheie, să nu-l plictisească pe **Cel de Sus** și scrie mare „AMIN”, pune semnul exclamării și subliniază. „Data viitoare veniți aici? Trebuie să facem zece marți! În fiecare marți cîte un acatist. Și în a zecea marți facem acatist de mulțumire. Căutați-mă pe mine, să mergem pe aceeași mînă”, zice ea, iar vocea e oarecum severă. Face o programare pentru săptămîna viitoare. Scriitoarea de acatiste își mai avertizează clientul că se va lăsa așteptată doar dacă trece **Politia** prin zonă. Iar doamna **Doina** merită așteptată, „că înăuntru n-are cine să vă scrie”. Pe urmă, încheiează cît o fi, că „nu lucrăm pe taxe”.

Cu banii în mînă, mai vine o îndrumare, una din suflet: „Uitați, mergeți și luați de la omul ăsta luminări...” și arată spre un domn zdrențaros, care zîmbește. „Decît să luați cu 4.000 bucata din biserică, dați un leu pentru șapte bucăți. Apoi dați la părinte o luminare și un bănuț pentru o zi. Data viitoare dați alt bănuț, dar un leu, doi, nu mult. Hai, pregătește niște luminări!”, strigă ea către respectivul coleg, și omul zîmbește tot mai larg. O industrie întreagă se urnește cu fiecare rugăciune.

Vlad ODOBESCU

O prințesă și gazele de șist

● „ce se înîmplă azi e un precedent foarte grav la adresa libertății tuturor”

Toamnă tare în **București** și corporatiștii care-au ieșit vineri de la muncă se opresc în centru, la prima bere din weekend. E nasol să pleci de la birou undeva pe la șase seara. N-ai loc să respiri în metrou de tăioare sifonate după o zi de lucru, de pungi de hîrtie în care stau înghesuite casoletle goale și reviste care te învață cum e treaba cu cea mai tare dietă de detoxifiere din primăvara asta. Moda cărților verzi, cu coperte cartonate, vîd că a trecut. La **Universitate** se aglomerează și mai tare. Pasajul e plin de steaguri și pancarte ude de pe care scrie, executat cu *marker-ul*, se scurge neuniform prin porii cartonului.

În cafeneaua de sub intersecția de la kilometrul 0, protestatarii, ăia care au prins dragul de-a se întîlni ori de cîte ori mai tușește vreunul în **Parlament**, sorb din cafele. Pe lângă ei, maldăre de nimicuri: hîrtii A4 împrăstiate pe

scaune – pe care scria ceva despre dictatură - un *banner* împăturit și voci ridicate. Lîngă toate astea, o prințesă. O nobilă coborîta într-un pasaj rece și plin, care rîde larg pe o canapea din catifea uzată. E o îndrăzneală.

O militanță cu accent frantzuzit, care stă picior peste picior, bea cafea cu paiul și se învelește în fum de țigară. O recunoaște lumea, își dă coate. În localul ăsta de mîna a doua, se vînd savarine mari și vin fierț dulce, ceaiuri la plic și sanvișuri calde.

„Am stat în întuneric pînă acum”

N-am putut înțelege niciodată de ce o prințesă poate fi supărată, cum n-am putut pricepe de ce, după atîția ani de viață mondenă, căsătorii multe și scandaloase, îți vine să vorbești despre libertatea de exprimare. Să te îmbrîncesti cu jandarmii și să te fluieră toată **Piața Universității** cînd te iau și te bagă în dubă. Firul se leagă. Cînd ieși din secția de poliție, înjuri și strigi cît de

Brianna își scrie în CV că e activistă pentru drepturile omului

mulți îți iubești țara. Altfel, ai fi stat bine-mersi la **Paris**, să bei cafea cu paiul lîngă **Place de la Concorde**, nu în cafeneaua asta în care amărîții se ascund de ploaie.

„Am fost bruscați. Nu-mi dau seama, pentru că am stat în întuneric pînă acum. Sper să fie o trezire poate brutală la realitate pentru cîțiva oameni care privesc **Piața Universității** din fotolii, din casă. Ce se înîmplă azi e un precedent foarte grav la adresa libertății tuturor”, glăsuia **Brianna**, într-o zi în care s-a nimerit s-o întrebe cineva ce naiba i-a venit să iasă tocmai acum „din întuneric”.

O bască roșie printre sacouri negre

Să nu ne oprim doar la libertatea de exprimare. Prințesa asta colorată, cu păr portocaliu, bască roșie pe-o ureche și

fular albastru, își scrie în CV că e activistă pentru drepturile omului și protecția mediului. Vrea o țară curată, în care să nu existe ACTA, nici gaze de șist, nici mine de aur, nici de cupru, nici jandarmi, nici dube și nici guverne. Nu știu care e șmecheria cu gazele de șist. Am văzut că protestele au început la **Bârlad**, chiar în fața **Primăriei**. Războinica **Brianna** i-a onorat, într-un fel, cu prezenta. Nu știu pe unde ar mai fi fost așteptat de atîta lume acest vîlstar nobil, care s-a ridicat din mulțime ca să ne arate ediția de buzunar a **Constituției** țării, într-un oraș în care străzile urlă de foame de asfalt și în care nu multă lume știe ce e ăla gazul de șist. În afară că dă dureri de cap și provoacă „aparitia explozivă a bolilor sistemului nervos”, prințesa n-a putut explica altceva. Dar ne-a dat o lecție: că peste tot poate exista o agora.

Ionela SĂVESCU

Din Cetatea lui Ștefan

Cinci minute de amintiri

● pentru mine, bunicul și motanul lui au rămas ca o poveste

Cînd se pitea pe după copaci îi sticleau ochii ca unui animal de pradă. În brațele bunicului însă era cel mai domestic pisic din istorie. Lăsa capul pe spate a alint și mieuna într-un fel anume, ca în timpul unei sedinte de masaj la coadă. **Turelu**, căci așa îl cheama, prindea șoareci numai de ochii lumii. Uneori pe după șopron ori în beci, ca să-l vadă și să-l laude privitorii. De blană avea grijă ca de ochii din cap, mai ceva ca o *lady*, făcea cărări pe limbă de la atît spălat și era un motan răbdător. De dragul lui, bunicul îi pregătea ochiuri în tigaie, îi fierbea lapte cu gris și îl delecta cu muzică populară, de la radio, cînd stăteau amîndoi în paravanul de vară. Pentru mine, bunicul și motanul lui au rămas ca o poveste.

Apoi mai e tanti **Vergina**, care îmi dădea pere cu poala și coacăze pentru sirop. Îmi făceam leagăn în nukul de lîngă fîntînă, iar ea își mai omora timpul cu mine, din prea multă singurătate. Cînd i-a murit bărbatul mi-am văzut tatăl pentru prima dată plîngînd. A fost un om bun, înalt,

slab, cu oasele înafară, dar cu un suflet de copil. Mă ascundeam de el printre sacii cu făină de grîu, iar mama mă trimitea destul la ei, să fac crupe pentru pui. Rîșnita de boabe de porumb era mare, bătută în cuie într-o bancă de lemn. Dădeam la ea și cîte jumătate de zi, pînă mă dureau dinții în gură.

Dar cel mai bine m-am înțeles cu **Stela**, iapa tatei. Era sură, blîndă și parcă știa că sunt copil. Mergeam după ea pe șes, îi smulgeam priponul și o aduceam de căpăstru acasă. Mîna abia îmi ajungea la botul ei, iar ea păsea cuminte lîngă mine. Adesea îi cîntam, iar ea ciulea curioasă urechile. Un an mai tîrziu mi l-a dăruit pe **Hassan**, un mînz mare, cu picioare groase, cu o coamă uriașă. A sfîrșit mici pe undeva, după ce l-a vîndut tata, iar eu am plîns zile la rînd. Visam să îl călăresc într-o zi, să-mi cumpăr o șa. Dar tata a avut nevoie de bani pentru prima mea zi de școală.

Și mi-au mai venit în minte o mie de momente, de parcă am avut o duzină de copilării. Și nu e nimic rău în a-mi aminti. Simt nevoia să mă prind de amintiri ca fluturile în pînza de păianjen pentru că după ce-mi fac rugăciunea de seară, în lume, nimic nu mă mai mulțumește.

Paula SCÎNTEIANU

Scrisori din Timpuri Noi

Ce rămîne după OTV

● „această femeie susține că poate vorbi în direct cu Elodia”

Mi-e frică de cum va arăta lumea: **Consiliul Național al Audiovizualului** a anunțat, săptămîna aceasta, că înjumătățește perioada de acordare a licenței OTV, din cauza propagandei politice pe care postul o face de cîteva luni încoace pentru **Partidul Poporului**. Ceea ce înseamnă că „aventura” lui **Dan Diaconescu** printre audiențe făcute cu benzi galbene stridente (preluate, de altfel, și de televiziuni cu pretenții), pe care cuvîntul „Senzational” a tronat ani de zile, s-ar putea sfîrși. **Elodia**, **Magda Ciurmac**, **Sexy Brăileanca**, **Nikita**, balaurenii, șerpilieni, toți și toate sînt puse în pericol de decizia CNA.

Sub pretextul unui „spațiu liber de exprimare”, televiziunea lui **Diaconescu** a strîns, de-a lungul anilor, la un loc politicieni - în campania electorală din 2009, chiar președintele **Traian Băsescu** a acceptat o invitație la postul lui **Diaconescu**, a vorbit vrute și nevrute acolo, a extras chiar și un cîștigător al unui concurs -, noi îmbogățiți puși pe tabloidizare, interlopi și personaje „născute” practic acolo, în studioul, sub ochii telespectatorilor.

Cu unele dintre ele, „jocul” pe micul ecran al lui **Diaconescu** a atins cote ce par să țină de suprarealism. Dar care au produs audiență.

Dar, în ultimii ani, de OTV nu s-ar fi vorbit atît de mult, dacă **Diaconescu** nu ar fi impus, noapte după noapte, poate cel mai celebru caz de crimă nelucidată a ultimilor 20 de ani. **Diaconescu** a făcut din „cazul Elodia” obligație pentru celelalte canale TV, după ce a susținut un serial de peste 200 de episoade, unde a dezbătut teorii stupefiant și a „anchetat” dispari-

ția avocatei din **Brașov**. Totul în stilul caracteristic, printre manele, „investigatori” obscuri și ghicitoare.

În timpul „serialului Elodia” s-a trecut cu nonșalanță de la dansul pe masă al **Magdei Ciurmac**, la „interviuri” cu însăși dispăruta. Sub o bandă cu titlul „Această femeie susține că poate vorbi în direct cu Elodia”, o „ghicitoare”, cu ochii închiși, luminată misterios, a dat, într-unul din episoade, detalii despre ce mai făcea avocata dispărută. Deasupra, pe o altă bandă, telespectatorii erau anunțați că asta nu e tot: urma „Primul interviu cu Nicolae și Elena Ceaușescu după 20 de ani de la dispariția lor”. Dedesubt, oamenii erau invitați să transmită „întrebările dumneavoastră pentru Nicolae, Elena Ceaușescu și Elodia”.

O altă invitată din aceeași emisiune. „Clarvăzătoarea Ildiko”, devenită brand OTV ulterior, întindea mîna și „citea” de pe cartoane cuvinte, nume, orice i se cerea, cu capul bine înfodolit în niște prosoape.

Dar să nu uităm de un alt „punct de vîrf” al televiziunii lui **Diaconescu**, de data asta de la postul-soră, **DDTV**: emisiunile realizate de **Lorin Fortuna**. În timpul lor, românii au putut afla, lucruri extrem de folositoare, informații utile pentru viața de zi cu zi. De exemplu, cîți dintre voi știți că „maximum 20% din populația lumii aparține civilizației autohtone, gorieliene, cam 5-10% civilizației șerpilene, vulturieni și peștiliene”? Restul aparține, evident, „civilizației balauriene”. Adică, „oamenii respectivi au animatori corespunzători acolo și sunt inadaptabili la civilizația noastră”. Trebuie adăugat că, rostind toate acestea, **Lorin Fortuna** nu glumea. Așa că ar fi trist să bănuim că ar fi încărcat de atîta metaforă.

Andrei UDIȘTEANU

SENIORI EDITORI:

opinia veche

Andreea ARCHIP,
Dana BALAN – BĂLU,
Oana BALAN,
Alina BĂISAN,
Andrei CIURCANU,
Florentina CIUVERCA,
Anastasia CONDRUC

Ionuț FANTAZIU,
George GURESCU,
Diana IABRAȘU,
Livi IOLU,
Roxana LUPU,
Nicoleta NASTASE,
Vlad ODOBESCU,

Diana ROTARU,
Ionela SĂVESCU,
Paula SCÎNTEIANU,
Andrei UDIȘTEANU,
Lina VDOVIL

Dintr-o mie de CD-uri

Despre dragoste și altele

● „Eat Dirt” este o poveste eșuată, care cântă despre uitare în aceeași măsură în care o face despre speranță

Scoate-ți din minte ideile despre suflete pereche și dragoste eternă atunci când asculți „Eat Dirt”, căci piesele de pe album își croiesc singure drumul dincolo de poveștile pe care le știai deja. Puțin împinse de la spate, ajutate de versuri în care orice persoană care a suferit măcar o dată din dragoste se regăsește, melodiile alcătuiesc o atmosferă melancolică, bogată în simboluri dramatice.

Cel de-al doilea album al solistei **Susan Cagle** (cu numele de scenă „Susan Justice”) este ca un roman de dragoste al unui scriitor finar care ține pentru prima dată condeiul în mână. Cele 13 piese sînt niste capitole scrise stîngaci, cu episoade predictibile și replici care au stat pe buzele atît de multor personaje, încît nota personală abia se face simțită.

„Eat Dirt” este o poveste de dragoste eșuată, care cântă despre uitare în aceeași măsură în care o face despre speranță, așa încît la sfîrșit nu știi dacă să plîngi pentru că s-a terminat sau să te bucuri că o iei de la capăt. „I packed my bags, moving on/Grabbing just side of my things and I'm gone” (n.r.: „Mi-am făcut bagaje, merg mai departe/ Am luat doar o parte din lucruri și am plecat”) sînt versuri împachetate în mesajul optimist al piesei „Hello Goodbye”.

Susan Justice a început să cînte prima oară în stațiile de metrou din **New York** – de altfel, primul ei album s-a numit „The Subway Recor-

Susan Justice – „Eat Dirt”, 2012

dings” (n.r.: „Înregistrările din subteran”) – însă puține dintre piesele de pe cel de-al doilea material discografic evocă acele perioade. Ai crede că este dovada unei maturități artistice, dar versurile subțiri și fade spun contrariul. Singura melodie care te duce cu gîndul la soliștii aceia pierduți prin stațiile de metrou care țin cutia de la chitară deschisă este „Forbidden Fruits” – îndrăzneată ca linie melodică și mesaj, renunțînd puțin la chitara plîngăcioasă de pînă acum.

„Eat Dirt” este ca un roman de dragoste pe care îl citești în zilele lipsite de soare, iar cînd închizi ultima pagină, nu te lasă să fii singur.

Cristina BABII

„«Eat Dirt» este o poveste despre supraviețuire și o călătorie voioasă care îți pune un zîmbet pe față în aceste timpuri dificile”
www.rlslog.net

De dragul diversității, citește o carte

După fluturi, noaptea

● Miranda se trezește la subsolul casei lui Ferdinand

El, **Ferdinand Clegg**, este un functionar public care duce o existență mediocră, alături de matusa sa **Annie**, în grija căreia a rămas încă de cînd era copil, după ce mama l-a părăsit, iar tatăl a căzut în patima băuturii. El își răscumpără drama trăită în copilărie și stările de nesiguranță printr-un *hobby*: colecționarea fluturi. Iar clipa în care matusa sa se stinge din viață coincide și cu momentul în care cîștigă o sumă impresionantă la **Loto**. Acum, tînărul se decide să adauge o nouă piesă colecției sale.

Ea, **Miranda Grey**, este o tînără studentă la **Arte** care provine dintr-o familie bună și are mari aspirații în a-și dovedi talentul în acest domeniu. Drumurile celor doi se intersectează într-o seară în care, **Miranda** se oprește să-i dea lui **Ferdinand** indicații ca să poată ajunge în cealaltă parte a orașului. Acesta profită de momentul de neatenție și o răpește, adormind-o cu o batistă tratată cu cloroform. Brusc, realitatea **Mirandei** devine o iluzie și ea se trezește într-o cameră necunoscută la subsolul casei lui **Ferdinand**.

Structurat în două părți, sub forma unui jurnal, romanul de debut al lui **John Fowles** prezintă două lumi și două clase sociale diametral opuse, în care influența banilor este asemenea unui păpușar, întreaga operă fiind creionată în umbra unui *thriller* psihologic.

În prima parte, **Colecționarul**, numit mai încolo **Caliban** (n.r. asemenea personajului din piesa „Furtuna” a lui **William Shakespeare**) prezintă ticluirea planului și iu-

Editura Polirom
336 de pagini, 2012
33 de lei

birea bolnăvicioasă pe care o are pentru tînăra studentă, cu care ajunge să se compare în mod obsesiv.

Cea de-a doua parte surprinde universul în care **Miranda Grey** încearcă neputincios să scape. Cum lumina zilei lipsește, pereții par că aproape se prăbuesc alături de toate convingerile celei lipsite de libertate. Și, sub pilpiitul neanelor care nu se sting niciodată, autorul schitează o zi fără sfîrșit. Sigurul ei aliat este un caiet în care notează, între vizitele la ore fixe ale lui **Caliban**, diferitele amintiri pe care le are despre **G.P.** - mentorul său, în speranța că cineva îi va găsi într-o zi notitele.

Deși scris acum mai bine de cinci decenii, romanul lui **John Fowles** rămîne actual asemenea unei frînturi din viața cotidiană prin complexitatea personajelor în demersul lor psihologic și social, mărginit de convingerea că simpla dorință nu este îndeajuns pentru a reuși.

Mădălina MORARU

Stop cadru

Un concept care se întîlnea des în producțiile de pe marele ecran prezenta oameni cu puteri supranaturale care ajungeau fie personajul pozitiv cu capă, fie criminalul care își răsucesc misterios mustața. Filme precum **Kickass** sau **SUPER** au încercat să schimbe acest *trend*, prin prezentarea transformării unui om obișnuit într-un supererou căruia îi lipsesc abilitățile spe-

Ultima poveste cu eroi

● publicul vede personajele ca pe niște oameni obișnuși

cială. Însă „Chronicle” încearcă să combine vechea metodă de prezentarea a unei pelicule cu cea nouă.

Acțiunea se învîrte în jurul personajelor **Andrew (Dane DeHaan)**, **Matt (Alex Russel)** și **Steve (Michael B. Jordan)**, trei tineri care ajung mai deosebiți decît cei din jurul lor. În timpul unei petreceri, aceștia descoperă în apropiere o gaură în pămînt și se aventurează să afle dacă deține vreun secret. Înăuntru găsesc o piatră, scoasă parcă din benzi desenate, care le oferă, pe lingă dureri de cap și amețeli, puteri psihice. Însă, deși aceste scene sînt un punct cheie al scenariului, nu se explică în nici o secvență din film ce este cu acel bolovan sau cum îi afectează pe oameni.

„Chronicle” abordează tema filmelor cu indivizi normali care capătă subit forte nemaibănuite din mai multe puncte de vedere. Pe de o parte, pelicula este o comedie, fiind amuzante toate experimentele și metodele prin care tinerii își folosesc noile abilități. La început, s-ar putea crede că sînt doar niște adolescenți care tot ce vor face va fi să abuzeze ceea ce-i face diferiți de restul lumii. Filmul însă decurge în așa fel încît publicul să-i vadă pe **Andrew**, **Matt** și **Steve** ca pe niște persoane obișnuite, fiecare cu greutățile și viața lor. Nici unul nu este perfect, iar pe parcurs se vede faptul că cei trei formează o prietenie durabilă și adevărată. Astfel este prezentată și povestea principală a peliculei, unul din tineri,

simțindu-se tot mai apăsător de grijile zilelor sale, ajunge să-și folosească talentele condus de furie și ură. Iar ceilalți doi își riscă pînă și propriile vieți pentru a-și salva prietenul de sine însuși și restul lumii de puterile sale.

De la un timp peliculele cu supereroi au demonstrat că pot spune o poveste dramatică și interesantă, fără să se lase purtate doar de scenele de acțiune. Iar „Chronicle” duce mai departe această *trend*, amintindu-și însă că spectatorul vine la cinematograful nu doar pentru a vedea filme bune, ci și pentru a se distra.

Paul ANDRICI

„Chronicle”, 2012
Gen: science fiction, dramă
Regizor: Josh Trank

● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ●

BERBEC: Vrei să scapi de datorii și, mai mult, să reușești să te angajezi undeva. Din păcate, primul pas e să dai de un loc în care să nu te găsească **Poliția**.

TAUR: De-abia aștepti să vină vacanța de **Paste**. Nu ca să mănînci ouă sau ca să bei vin roșu, ci ca să fii și mai aproape de cea de vară.

GEMENI: Obiectivul tău este să încerci să nu cheltui banii de acasă prea repede. Dar cum nevoile sînt mari, „repede” devine un termen relativ.

RAC: De cînd ai renunțat la produsele **Herbalife**, viața ta este un coșmar. Ai prea mulți bani, prea mult timp liber și încep iar să te sune vechii prieteni.

LEU: Ai fost numit șef de grupă. Și, cum planul a fost atît de bine pus la punct, nimeni n-a ghicit că toți care te-au votat erau beți din banii tăi.

FECIOARĂ: De cînd s-a făcut cald afară, ai trecut la garderoba de vară: cafea în loc de ceai, țigări lungi și ochelari de soare, să nu se vadă ochii roșii.

BALANTĂ: De cînd nu mai dormi așa mult, ai descoperit că ai timp să faci toate chestiile de care uitasei: să mănînci, să mergi la școală și să-ți plătești cîminul.

SCORPION: Ți-e dor de **Balena**. Nu că ai mai merge pe acolo, dar vrei să se facă mai cald afară, să se mute acolo toți folkistii trîști care nu te lasă să dormi.

SĂGETĂTOR: Te bucuri că ai colegi de cameră ce pleacă în fiecare *weekend* acasă și se întorc cu pișoale, sarmale, tricouri curate și vin de casă.

CAPRICORN: Vrei să te apuci de crescut șînșile. Cum nici o facultate nu a reușit să te satisfacă, ai realizat că asta trebuie să fie scopul tău în viață.

VĂRSĂTOR: Ți-e atît de dor de casă încît îți fotoșopezi pozele de pe **Facebook** și te pui în spatele blocului sau „cu băieții” la o bere.

PEȘTI: Ți-ai făcut atît de mulți prieteni de cînd ai venit în **Iasi**, că săptămîna trecută ai ieșit din cîmin să iei o gură de aer și te-ai trezit cu o piatră-n cap.

Evenimentul săptămînii

EXPOZIȚIE

În perioada 29 martie - 29 aprilie 2012 la **Muzeul Unirii** din **Iasi** se poate admira expoziția „Grigorescu - Artă sacră”.

Cu această ocazie, vizitatorii pot vedea întreaga colecție de tablouri a pictorului dîmbovițean, aflate în patrimoniul **Mănăstirii Agapia**.

Mai multe informații găsiți pe site-ul www.muzeul-moldova.ro

Scor la pauză

Dinastia trîntorilor

● pînă la urmă, totul ține de patroni

Cît de important este antrenorul unei echipe pentru continuitatea acelei formații? Aceasta este una dintre acele întrebări care frîmîntă cel mai puternic sportul mingii rotunde, mai ales pentru că există răspunsuri care sprijină ambele părți.

Și avem pe de o parte echipele care schimbă antrenorii ca pe șosete. Cînd nu te aștepti, deja apare un alt nume pe banca iar ca jucător, asta nu poate fi decît frustrant. Mai ales în condițiile în care fotbalistii au renumele de a „o mai sprîtui”, sînt cazuri în care aceștia intră pe teren la antrenamente și nu înțeleg de ce urlă la ei un mustăcios în locul lui „Mister”. La polul opus, sînt echipele unde antrenorii schimbă patronii. Echipe pe ale căror bănci stau tehnicieni, care au făcut și performanță timp de decenii, dar care sînt mai mult decît un simplu „coach”. Ei sînt tipul manager, urmăresc creșterea internă de jucător, de la juniori pînă la echipa de sub 17 ani. Aceștia nu-și fac planuri pe jumătăți de sezon, ci își permit să gîndească o întînțire sau o schimbare de strategie care să se întîndă pe cîteva campionate întregi. Dar ei sînt mai rari.

În **România** predomină șosetele. Cei care se pleacă în fața patronului, care sînt dați afară pe ușa din spate, dar cînd sînt chemați înapoi intră pe fereastră cu un zîmbet mai mare decît fața. La noi, cei care aveau coloană, managerii, sînt de mult timp plecați. Se întorc în vacanțe la **Poiana Brașov** și-și mai dau o dată pe lună cu părerea pe la emisiuni, doar ca să fie imediat criticați de perechile de ciorapi autohtone.

Dar, pînă la urmă, totul ține de patroni. Săptămîna trecută, **Ilie Stan**, antrenorul echipei **Steaua București**, a fost demis de **Gigi Becali** pentru că n-a jucat cum voia cel supra-numit „ciobanul”. În noiembrie 2012, **Sir Alex Ferguson** va împlini 26 de ani de cînd este managerul clubului **Manchester United**. Mulți suporteri nici nu știu cum îl cheamă pe patronul echipei londoneze. În schimb, **Becali** are rubrică permanentă în **The Guardian**, unde se publică toate prostiile cu și despre el. Explicația pentru „Gigi news” e destul de greu de găsit. Poate, pînă la urmă, românii chiar au talent.

Cătălin HOPULELE

Despre goliciunea Evei

După noaptea dedicată femeilor acum câteva săptămîni, cei de la club Skye s-au gîndit să organizeze și ceva în cinstea băieților, și mai exact o petrecere „Topless night”. Din nefericire, aceștia s-au uitat pe calendar și au observat că petrecerea se întinde pînă pe dimineța de 1 aprilie. Astfel, show-ul „extra-vagant, incitant și plin de senzualitate” și „distracția care ține pînă în zori”, nu au fost altceva decît o păcăleală de sezon.

Ajuns aproape de miezul nopții la **Super Copou**, îmi frec ochii și mă uit încă o dată la baloanele de săpun apărute brusc în fața noastră. După ce sparg vreo câteva să fiu sigur că-s reale, imaginația își intră în rol și-mi pregătește scena pentru „noaptea topless”. Din păcate aceasta se prăbușește câteva secunde mai tîrziu, cînd aflui că baloanele ieșeau de fapt din

Desuurile care au împărțit vînătăi

Petrecerea din Skye s-a lungit pînă la trei dimineța

Queen's, unde la intrare erau doi băieți pe piciorange, puși să păzească probabil covorul roșu din fața clubului.

Cutremurul „Hugo”

Însă convins că în **Skye** trebuie să fie mai interesant, mai facem cîțiva pași pînă la clubul vecin. Aici, după cum ne-am obișnuit, înghițim în sec și așteptăm să fim percheziționați pentru a putea intra. Prindem coadă, un grup de fete fiind în fața noastră, iar atenția cu care le verifică

bodyguardul mă face să cred că în trecut au avut probleme cu vreo tînără.

Ajuns în sfîrșit înăuntru, rămîn surprins. Plăcut. Se pare că proporția între sexe este aproximativ egală, și așa cum era de așteptat, locurile de la etaj din apropierea cărora urmau să danseze animatoarele se ocupă rapid.

Tot într-acolo ne îndreptăm și noi, dar finalizăm în a ne așeza aproape de bar, pentru a ne fixa un plan general, dar și ca metodă de precauție în caz că nu o să se întîmple nimic. Și cum muzica nu era îndeajuns să ne

● atmosfera din club surprinde în mod plăcut ● Mirel e genul de prieten care pentru a contrabalansa sticla de bere din dreaptă, își mai cumpăra una pentru sînga

perturbe berea cumpărată cu ultimii bani de buzunar, mai avem parte și de niște mici cutremure cauzate de un băiat cu tricoul roz, pe care am distins doar cuvîntul „Hugo” din ce scria pe pieptul său. Nici nu mă mir că nu e nimeni în jurul său pe o rază de trei metri, deoarece la modul în care „dansează”, poți face rost cu ușurință de niște vînătăi. Noroc că acesta s-a oprit în clipa în care au apărut animatoarele, lipindu-se de bara din fața sa. În jur, după apariția lor, ringul de dans rămîne populat aproape în întregime doar de fete.

Străinii supărați

Pus la grea încercare de berile pe care le-a băut, **Mirel** începe să-mi împărtășească din filosofia lui despre cei din ring - „Man, tu știi ce e mai rău între să poți dansa și să nu o faci și între să dansezi, dar să o faci prost?” **Mirel** e genul de prieten care pentru a contrabalansa sticla de bere din mîna dreaptă, își mai cumpăra una pentru cea stîngă. „Deci tot respectul pentru ăștia care au curaj să danseze, și nu ca momiile astea care stau degeaba” completează acesta, în timp ce-și dă verdictul asupra „curașilor”.

Printre petrecăreți se distinge și un grup de băieți, care după hainele îmbrăcate și accentul care ajunge și pe la urechile noastre, deduc că sînt din altă țară. Printre ei umblă și un tip care a vrut să iasă în evidență prin șapca pe care o poartă pe-o parte, asortată la cureaua de la pantaloni care în mod cert cîntărește mai mult decît blugii albaștri și ruți în genunchi pe care îi poartă. Băieții s-au adunat la barul de jos, unde toți, cu spatele la animatoare și cu fața către ring par să pîndească ceva. Însă după vreo sfert de oră, aceștia se plictisesc și se grăbesc dezamăgiți către garderobier.

După vreo două ore de la apariția animatoarelor, acestea încep parcă să prindă viață preț de câteva melodii, dar din păcate minunea nu ține mult, căci acestea se dau jos de lîngă DJ, și se îndreaptă către vestiar. Iar plecînd de la meme-ul „Nothing to do here” (n. red: nimic de făcut aici), ne îndreptăm și noi spre ieșire, de unde planul de a merge în **Queen's** este anulat, deoarece deși mai există covorul roșu, ei au rămas fără săpun pentru baloane.

Julian BÎRZOI

Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P.

Liber la adopție, dar mai tîrziu

● decizia a trebuit să treacă, mai întîi, de judecata mai mult sau mai puțin formală a reginei și a prințului

Făcînd parte din viața regală britanică, **Kate Middleton** și prințul **William** pot stîrni agitație de proporții în presa internațională chiar și atunci cînd cumpără un cîțel. Ceea ce s-a și întîmplat, de altfel, însă asta nu i-a oprit, se pare, din a permite publicului larg să afle despre dorința lor de a-și completa familia cu un copil. Elementul surpriză al dezvăluirilor a fost, totuși, faptul că cei doi sînt dispuși să adopte unul.

Astfel, porțile palatului s-ar putea deschide cît de curînd pentru un nou membru al familiei regale, graba sfînd, spun surse din interior, și în faptul că ducesa de **Cambridge** a împlinit deja 30 de ani. Adopția ar fi, conform acestor surse apropiate, unul din subiectele de mult discutate de **Kate** și **William**, care se apropie de prima aniversare a căsătoriei și se consideră pregătiți pentru a fi părinți. Însă decizia a trebuit să treacă, mai întîi, de judecata mai mult sau mai puțin formală a reginei și a prințului **Charles**. Iar dacă acesta din

urmă a lăsat să se înțeleagă că e de acord și consideră planurile tinerilor drept „splendide”, regina **Elisabeta** a avut câteva observații de făcut. Fără să îi nege nepotului **William** dreptul de a face fericit un copil defavorizat și cunoscîndu-i firea generoasă, aceasta a fost, însă, cît se poate de strictă în ceea ce privește ordinea în care se vor petrece lucrurile. Așa încît cei doi vor putea trece la planurile de adopție cu binecuvîntarea bunicii abia după ce vor fi dobîndit cel puțin doi moștenitori proprii.

Bineînțeles, publicațiile tabloide au început deja să-i pună pe același taler pe **Kate** și **William** cu alte cupluri de vedete cu înclinații deosebite spre ajutorarea unor copii fără părinți, pe primul loc în comparații fiind chiar „Brangelina”. Pe de altă parte, prietenii celor doi sînt convinși că hotărîrea lor nu vine dintr-un soi de gregarism monden, ci ca urmare a vizitelor la numeroase orfeline și alte centre sociale care le-au marcat, se pare, percep-

Cuplul împlinește un an de la căsătorie

ția asupra viitorului.

Prioritatea lui **William** și a lui **Kate** rămîne, așadar, aducerea pe lume a unor moștenitori legitimi. Ceea ce le-a dat de înțeles regina, totuși, este că se pot implica în astfel de „fapte bune” numai dacă au grijă, mai întîi, de termenii și obligațiile de succesiune ale tronului britanic.

Anca TOMA

Localul Troian

○ felie din Italia

● dacă te supără fumul de țigară, ai posibilitatea să te retragi în zona nefumătorilor

Cum o plimbare lungă pe **Copou** crește uneori apetitul, vă puteți opri pentru o gustare la **Family Pizza**. Pentru doar 25 de lei își pot astîmpăra foamea două persoane și chiar să mai ia două felii din preparatul italian la pachet. Servirea e promptă și, oricît de mohorît e afară, aici mereu ești întîmpinat cu un zîmbet larg și un „bine ați venit” sincer. Tot aici poți urmări cu prietenii și meciul echipei de fotbal al cărei fan ești, cu condiția să îi zîmbești frumos chelneritei și să o rogi să schimbe pe canalul TV dorit. Berea are cam același preț ca oriunde, tarifele indicate de meniu învîrtindu-se în jurul sumei de cinci lei. Trebuie să scoți mai mult din buzunar doar dacă vrei să îți satisfaci curiozitatea și să bei o sticlă de **Guinness** sau un cocktail sofisticat.

Dacă te supără fumul de țigară, ai posibilitatea să te retragi în zona nefumătorilor, unde poți savura în liniște un ceai sau o cafea, separeul

pentru cei care urăsc nicotina fiind în spatele localului, departe de zumbetul străzii. Ferestrele mari nu te lipsesc nici de priveliștea de afară, însă sticla fumurie nu lasă privirile curioase să se uite cum amesteci în ceașcă sau cum guști din bucatele comandate. **Family Pizza** are însă și câteva neajunsuri. Scaunele sînt tari, inconfortabile, în cazul în care vrei să îți petreci aici mai mult timp, sau după o masă copioasă, cînd de multe ori simți nevoia să stai mai comod și să-ți savurezi berea.

De asemenea, îți este greu să te strecoari pînă în spatele localului, mai ales dacă pe scaune se află alți clienți, întrucît spațiul e destul de mic, iar pînă să ajungi la masa dorită e posibil să deranjezi mai multe persoane. Un alt minus e ora închiderii, chelnerii încheind programul la ora 24, iar bucătarul cu o oră mai devreme.

Cu toate acestea, pizzeria nu este de ocolit, ba din contră. Blatul semicrocant, ingredientele presărate peste el din belșug și berea rece îți vor aduce la fel de multă satisfacție ca o pizza cu urme de carne și ulei de măsline de vizavi de **Colosseum**-ul din **Roma**.

Andrei MIHAI

Casa de Cultură a Studenților
Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
700106 Iași. Tel.:0746/230.032, 219520,
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

opinia

DIRECTOR: Laura PĂULET
REDACTOR-ŞEF: Cătălin HOPULELE
REDACTOR-ŞEF ADJUNCT: Oana OLARIU
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU
ŞEFI DE DEPARTAMENT: Cristina BABII, Iulia CIUHU
REDACTORI: Alexandra IVĂNESCU, Dan CONDREA, Iulian BÎRZOI, Georgel COSTIȚĂ, Anca MATCOVSCHI, Andrei MIHAI, Mădălina MORARU, Mădălina OLARIU, Livia RUSU, Anca TOMA
COLABORATORI: Paul ANDRICI
PUBLICITATE: Bogdan COBUZ
EDITOR: Daniel CONDURACHE

Sedintele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00. Revista se poate procura și de la sediul redacției.